

NAMSSKOGAN KOMMUNE

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

2011-2021

Vedtatt av Namsskogan kommunestyre 28.06.11

INNHOLDSFORTEGNELSE Side		
1	FORORD	3
2	INNLEDNING	5
2.1	Om dokumentet og planprosesser	5
2.2	Kommunal planstrategi og planlegging	6
3	UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER	8
3.1	Overordna trender og rammevilkår	8
3.2	Styresett og offentlig økonomi	9
3.3	Utviklingstrekk og utfordringer i Namsskogan kommune	10
3.3.1	<i>Generelt</i>	10
3.3.2	<i>Skole og barnehage</i>	13
3.3.3	<i>Helse og omsorg</i>	15
3.3.4	<i>Næringsliv</i>	16
3.3.5	<i>Landbruk, utmark og areal</i>	17
3.3.6	<i>Kultur og fritid</i>	20
3.3.7	<i>Samfunnssikkerhet og beredskap</i>	20
3.3.8	<i>Kommunen som organisasjon-framtidig kommunesammenslutning?</i>	21
4	FOLKEMØTER I KOMMUNEPLANPROSESSEN	22
5	LEVEKÅR OG BOSETTING	23
6	MULIGHETER OG SVAKHETER	29
7	PRINSIPPER FOR PLANARBEID I NAMSSKOGAN KOMMUNE	30
7.1	Overordna perspektiv	30
7.1.1	<i>Likestilling</i>	30
7.1.2	<i>Tilhørighet og engasjement</i>	30
7.1.3	<i>Universell utforming</i>	30
7.1.4	<i>Synliggjøring av fortrinn og kvaliteter</i>	30
7.1.5	<i>ROS-analyse</i>	30
7.1.6	<i>Folkehelse</i>	31
7.2	Nasjonale og regionale føringer	31
7.3	Andre planer i Namsskogan kommune	32
8	MÅLSETTING OG STRATEGIER	34
8.1	Visjon og målbilde	34
9	STRATEGIOMRÅDER	37
9.1	Hovedstrategier	37
9.2	Offentlig tjenestetilbud	37
9.2.1	<i>Namsskogan kommune som arbeidsgiver</i>	38
9.2.2	<i>Oppvekst</i>	38
9.2.3	<i>Helse og omsorg</i>	39
9.2.4	<i>Næring, utvikling, beredskap og tekniske tjenester</i>	40
9.3	Bolyst, fritid og kultur	41
9.4	Handel og service	43
9.5	Turisme og næringsliv	45
9.5.1	<i>Generelt</i>	45
9.5.2	<i>Turisme og reiseliv</i>	46
9.5.3	<i>Landbruk og utmarksnæring</i>	46

1. FORORD

Namsskogan kommune ble etablert i 1923, og er den nordligste kommunen i Nord-Trøndelag fylke. Namsskogan har grenser mot Grane, Røyrvik, Grong, Høylandet og Bindal kommuner. Kommunen har et etablert samarbeid med kommunene Røyrvik, Lierne, Grong, Høylandet og Snåsa i Indre Namdal. Ordførerne i de 6 kommunene utgjør sammen med fylkeskommunen Indre Namdal Regionråd.

Kommunevåpenet (godkjent 1984) har et gull elggevir mot svart bakgrunn; symboliserer jakt, vilt og friluftstradisjoner.

Natur

Elva Namsen går gjennom store deler av kommunen. På begge sider er det skog- og fjellstrekninger med topper opp til 700–1100 moh. Høyest når (Gisen) med 1167 moh. En tredjedel av arealet ligger mer enn 600 moh. og dermed over skoggrensen. Berggrunnen hører til den kaledonske foldesonen, granitt i vest og mest glimmerskifer og grønnstein med granitt innimellom i øst. I Finnvollidalen finnes en av verdens største forekomster av bergarten Aplitt.

Bosetning

Fra slutten av 17-tallet med den første bureising, og fram til i dag har det vært sammenhengende bosetting i Namsskogan. Før den tid viser en del historiske funn at det kan ha vært tidligere bosetting knyttet til bl.a. jernmalmutvinning, jakt og fangst. Utover 19-tallet ble det betydelig vekst i folketallet, fortrinnsvis knyttet til skogsdrift, anleggsdrift (jernbane og veg), og etter hvert gruvedrift i Skorovas.

Namsskogan hadde vekst i folketallet helt frem til omkring 1970, det var opp mot 1.800 innbyggere i kommunen. Siden har det gått ned, vesentlig som en følge av nedleggningen av Skorovas Gruber.

Dagens bosetning (928 innbyggere) er spredt i og rundt tettstedene Trones, Brekkvasselv og Namsskogan.

Næringsliv

Kommunens næringsliv er i stor grad knyttet til bygg og anlegg, handel og service, turisme og reiseliv. Jordbruket er også en viktig næring, i all hovedsak basert på kjøtt og melkeproduksjon. Namsskogan kommune er den klart største arbeidsplassen, og sysselsetter rundt 120 årsverk.

Namsskogan Familiepark framstår i dag som en av de største attraksjonene og er et fyrtårn for utvikling av reiselivet i kommunen.

Samferdsel

Nordlandsbanen og E 6 går gjennom kommunen fra sør til nord over en strekning på ca. 60 km.. Fra E 6 tar veier av til Skorovatn (Rv. 764) og Røyrvik (Rv. 773). Det er 120 km til nærmeste flyplasser i Namsos og Mosjøen.

Det første herredstyremøtet for Namsskogan ble avholdt [19. mars 1923](#) på «stedet [Trones](#)». På dette møtet ble det valgt formannskap, ordfører ligningsnemd, overligningsnemd, og medlemmer til forskjellige styrer og råd, bl.a. skolestyre, fattigstyre, skogoppsyn, skogbrandmenn.

På dette møtet ble også det første budsjettet for kommunen satt opp. Første post var fattigvesen, her var statssummen 360kr, skolevesenet ble først opp med ingeniernækt på 7450kr, vegvesenet fikk 1400kr, og posten til kommunevesenet var på kroner 16 120.

Øverst i Namdalens fjellrike trakter aldri beskrevet med dikterens penn ligger vår heimbygd, så værbit og vakker, ryddet av harde og strevsomme menn. (1. vers i Namsskogansangen)

Namsskogan kommune har de siste 50-60 åra opplevd en enorm utvikling både når det gjelder velferd, infrastruktur og teknologi. Samtidig har sentraliseringstrender i samfunnet ført til at folketallet har gått ned. Hovedutfordringen framover blir derfor å opprettholde / øke folketallet.

2. INNLEDNING

2.1 Om dokumentet og planprosessen

Kommunestyret vedtok i sak 92/08 å gjennomføre en rullering av kommuneplanen der følgende forutsetninger ble lagt til grunn:

1. Strategiområdene i kommuneplanen videreføres i rulleringsarbeidet.
2. Kommuneplanens tiltaksplaner rulleres med bakgrunn i stedsutviklingsprosesser i grendene.
3. Rullering av kommuneplanens arealdel igangsettes umiddelbart etter at kommunestyret har vedtatt kommuneplanens tekstdel.
4. Formannskapet er styringsgruppe for rulleringen. Styringsgruppa legger fram en tidsplan med sikt på vedtak i kommunestyret i desember 2009.

Den 24.04.09 hadde kommunestyret og administrasjonen et oppstartseminar under ledelse av Trøndelag Forskning og utvikling.

Kommunestyret hadde i sak 47/09 nytt vedtak om den videre planprosessen: Arbeidsnotat fra kommunestyremøte 21.04.09 (arbeidsnotat 2009:2) godkjennes og legges til grunn i den videre planprosessen.

1. Arbeidet skal legges opp i.h.t ny plan og bygningslov (med virkning 1. Juli 2009)
2. Det delegeres til formannskapet å vedta plan for gjennomføringsfasen.
3. Formannskapet velges til prosjektgruppe med ordfører som leder.

Kommunal planstrategi og handlingsprogrammet til kommuneplanen ble vedtatt sendt ut på høring i kommunestyresak 105/09. Innen fristen hadde følgende gitt innspill til planprogrammet:

1. Grane kommune, datert 21.01.10
2. Namsskogan skogeierlag, datert 09.02.10
3. Direktoratet for mineralforvaltning, datert 05.02.10
4. Statens vegvesen, datert 29.01.10
5. Nord-Trøndelag Fylkeskommune, datert 10.02.10
6. Namsskogan fjellstyre, datert 29.01.10
7. Sametinget, datert 10.02.10
8. Reindriftsforvaltningen i N-Trøndelag, datert 11.02.10
9. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, datert 15.02.10
10. Statnett, datert 15.02.10

Planprogrammet ble endelig vedtatt av kommunestyret i sak 11/10.

For å sikre en stor grad av medvirkning i befolkningen ble følgende gjennomført i løpet av vinteren 2010.

- Folkemøter i grendene (Skorovas, Trones, Brekkvasselv, Namsskogan og Smalåsen)
- Ungdomstreff med ungdomsskolelever/ videregående skole
- Næringslunsj
- Fagsamling landbruk
- Møte med pensjonistlag/eldreråd

2.2 Kommunal planlegging og planstrategi

I kommunestyrets vedtak i sak 47/09 legges det opp til at ny plandel i plan og bygningsloven skal legges til grunn i det videre arbeidet. I kapittel 10-11 i plandelen står det beskrevet under § 10-1 Kommunal planstrategi, § 11.1-11.4 Kommuneplanens samfunnsdel, § 11.5- 11.18 Kommuneplanens arealdel.

Hva er kommunal planstrategi j.f.r § 10-1?

Planstrategien skal beskrive et opplegg for hvordan kommunen skal gjennomføre sin planlegging. Dette skal skje minst en gang i hver valgperiode. Planstrategien bør inneholde en drøfting av strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling. Kommunens planbehov skal vurderes, og det skal settes opp en plan for rullering. Kommunestyret har i valgperioden 2008-2012 for første gang vedtatt planstrategi i.h.t ny plan og bygningslov.

Hva er kommuneplan j.f.r Kap 11Plansystemet.

Kommuneplanen skal inneholde en samfunnsdel med handlingsdel, og en arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Handlingsdelen kan være økonomiplanen, som etter kommunelovens § 44 skal rulleres en gang i året.

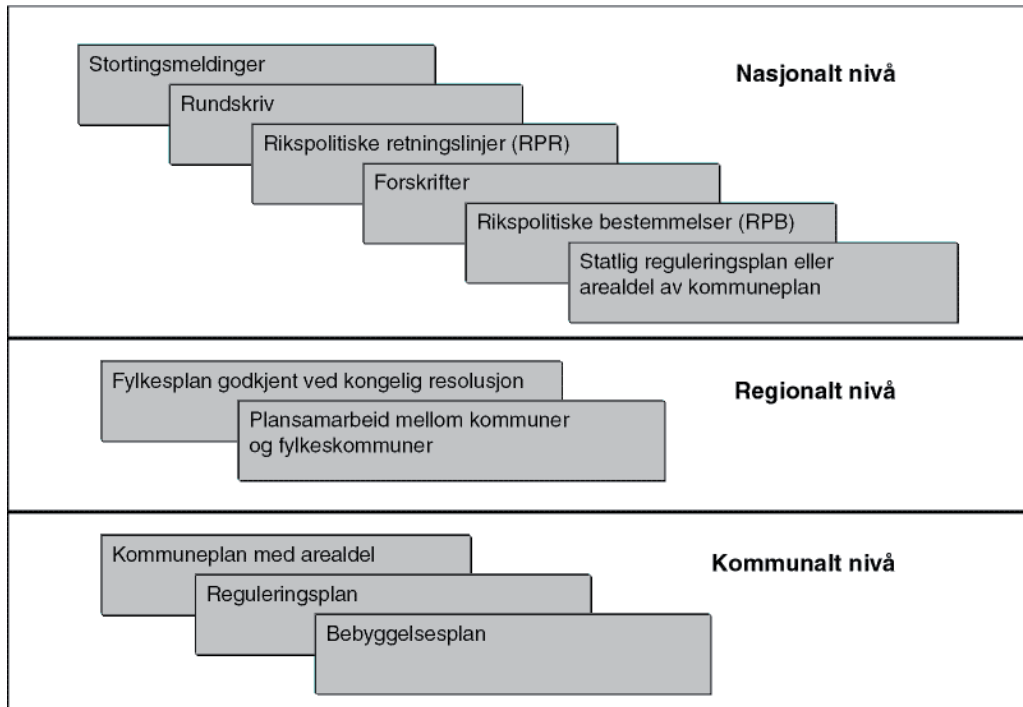
Med bakgrunn i samfunnsdelen skal det utarbeides en arealdel, som viser arealbruken. Dette skal synliggjøres bl.a. på egne plankart. Det er svært viktig å etablere en sammenheng mellom

kommuneplanen som et overordnet styringsdokument og underliggende planer.

Bjørhusdal gamle skole og kapell er et kulturhistorisk bygg for Namsskogan, som det er viktig å ta vare på.

Fylkesrådsleder Alf Daniel Moen åpner Millavassdammen i 2009. Fylkeskommunen er en viktig samarbeidspartner for samfunnsutvikling i Namsskogan kommune.

Figuren ovenfor viser sammenhengen mellom kommunalt, regionalt og nasjonalt plannivå. Nasjonale føringer kommer som forskrifter, rikspolitiske retningslinjer, rundskriv og veiledere m.v. Regionale planer er f. eks Fylkesplan for N-Trøndelag og Fylkesdelplan for Indre

Namdal. Dette er planer som kommunen har forpliktet til å være deltakende i, og følge opp gjennom årlige handlingsprogram.

3. UTVIKLINGSTREKK OG VIKTIGE UTFORDRINGER FOR NAMSSKOGAN KOMMUNE

3.1 Overordnede trender og rammevilkår

Det er lett å se på Namsskogan kommune, som en liten og ubetydelig plass som i liten grad berøres av overordnede trender og rammevilkår. Slik er det ikke lenger. Selv en liten distriktskommune i Nord-Trøndelag vil raskt bli berørt av den økende globaliseringen.

Overordnede trender er av nasjonal og internasjonal karakter, der globalisering er et stikkord for utviklinga i vår tid. Typisk for globaliseringa er at nasjonalstaten blir svekket og i stor grad erstattet av overnasjonale styringsorgan. Økonomisk utvikling og handel skjer i større grad uavhengig av nasjonalstaten sine grenser. Norge har valgt å stå utenfor EU, men har gjennom EØS avtalen forhandlet seg fram til ulike avtaler innenfor mange områder.

Andre trekk ved den økende globaliseringa er bl.a.:

- Vi blir mer og mer lik på tvers av landegrenser
- Det skjer en standardisering innen handel, produksjon og sosial rettigheter.
- Arbeidsplasser blir ”flagget” ut fra høykostland, som f. eks Norge.
- Innenfor store regioner f. eks EU/EØS området skjer det en større bevegelse av arbeidskraft mellom landene.

Finanskrisen, børsfall og sterke tendenser til sammenbrudd i kredittvesen vil raskt spre seg over hele verden. Den siste økonomiske krisen oppsto opprinnelig i USA med en feilslått utlånspolitikk og misligholdte boliglån. Dette førte etter hvert ganske raskt til en global finanskrisen og økonomiske nedgangstider. En slik utvikling satte fokus på nasjonalstatenes rolle for å iverksette stabiliserende. Dette for å unngå sammenbrudd i finansmarkedet med påfølgende konkurser, arbeidsledighet og økonomiske nedgang.

Namsskogan kommune har næringsliv, som både direkte og indirekte kan bli berørt av slike kriser. Dette gjelder både bygg og anleggsbransjen, samt turisme og handel.

Et annet typisk trekk ved vår tid er informasjonssamfunnet der ny teknologi har skapt nye måter for kommunikasjon og samhandling. Dette gir muligheter for å opprette nye markeds plasser for salg av varer og tjenester.

Verden er ellers preget av store forskjeller i teknologisk, økonomisk og sosial utvikling. Mange konfliktområder fører til en strøm av flyktninger inn mot den vestlige verden og Norge. Vårt land har som følge av det store oppgaver og utfordringer med bosetting og integrering av mennesker som har fått opphold.

En sterk kulturell trend i vår vestlige verden er individualisering med følgende hovedtrekk:

- Selvrealisering
- Menneskets behov og rettigheter står i fokus
- Økende konsum og forbruk
- På søken etter det spesielle og unike
- På jakt etter opplevelser og eksklusivitet.

Namsskogan Familiepark vil bidra til å imøtekomme de kulturelle trendene i den vestlige verden

Denne individualiseringa har ført til at produktet må ha en historie eller ”innpakning”. Desto mer spesiell og særegen en plass er, - desto mer interessant blir plassen som reisemål, og som sted for bosetting. Samtidig har utviklingstrekket både i nasjonal og global sammenheng vært en sentralisering og økende befolkningkonsentrasjoner i byer og tettsteder, på bekostning av landsbygda. I flere land er befolkningstettheten så stor at mange innbyggere er på søken etter en boplass i mer landlige omgivelser.

Likevel viser sentraliseringa en tendens til å avta j.f.r SSB 2009:

Mens folkemengden i tettsteder økte med 57 300 personer i 2008, økte til sammenligning det totale folketallet i Norge i samme år med 62 100 personer. Over 90 prosent av veksten kom altså i tettsteder. Tallene viser også en økning i antall bosatte i spredtbygde strøk på 8 500 personer i 2008. Det representerer et brudd med utviklingen de siste tre årene hvor det har vært en reduksjon i antall bosatte i spredtbygde strøk.

Mange steder og kommuner arbeider nå målrettet med å framheve fortrinn, omdømmebygging og profilering. Noen har lyktes bedre enn andre.

Indikasjoner på at klimaet er i endring innebærer også betydelige globale utfordringer. Spesielt forventes at den rike del av verden må bidra langt sterkere for å redusere utslipp av klimagasser.

3.2 Styresett og offentlig økonomi

Stortinget velges hvert 4. år og er landets lovgivende forsamling, med regjeringen som utøvende makt. De siste ti-årene har det vært en trend at flertallet i stortinget skifter hvert 4. år, slik at det blir regjeringsskifte (denne trenden ble brutt i 2009, da AP, SV og SP fikk fornyet tillitt). Dette kan skape en noe uforutsigbar situasjon for kommuneøkonomien. Samtidig er det nå ganske ulike syn på kommunesammenslutninger, som vil skape usikkerhet. I mange regioner må kommunene ses på som selve bærebjelken for bosettingsstruktur og sysselsetting.

Normalt får kommunene over 50 % av inntektene fra staten. I Namsskogan er denne andelen noe mindre p.g.a. høy eiendomsskatt og konsesjonskraft.

3.3 Utviklingstrekk og utfordringer i Namsskogan kommune

3.3.1 Generelt

Namsskogan kommune er en del av Indre Namdals-regionen.

Befolkningsmengden i Indre Namdal er ca. 8.700 innbyggere. Av dette bor 928 i Namsskogan kommune pr. 01.01.10 på 1.417kvkm

De største utfordringene for Namsskogan samfunnet har vært nedgang i folketallet over lang tid, bortimot 40 % nedgang de siste 30 år. Mye av dette skyldes en sterk nedgang utover 1980-tallet i forbindelse med nedleggingen av Skorovas Gruber. En nedgang av folketallet vil over tid føre til en gradvis nedbygging og svekking av det offentlige tjenestetilbud og tjenesteytende næringsliv. Man kan se for seg at en fortsatt nedgang av folketallet (j.f.r prognosene) vil føre til følgende:

- **En desentralisert skole og barnehagetilbud står i fare.** Kommunen har i dag to små skoler og tre små barnehager. Alle disse er sårbare for nedgang i barnetall/elevtall. Det sosiale og faglige miljøet vil gradvis forvitres når skolene blir så små, og det blir utfordrende å opprettholde tilstrekkelig kvalitet.
- **Kulturtilbudet vil svekkes.** Spesielt gjennom mangel på rekruttering av ressurspersoner inn i frivillige lag og foreninger. Videre muligheter for å få til gode arrangement m. v
- **Tjenesteytende næringsliv og handel vil stå i fare for nedleggelse.** Namsskogan har pr i dag en solid tjenesteytende sektor (tertiær), med bl.a. 4 kolonialbutikker og bensinstasjoner, byggvaresenter, 4 kafeer, blomsterbutikk, frisører, rørlegger, elektrotjenester m.v. De fleste av disse opplever store sesongvariasjoner, men er avhengig av en stabil kundemasse for å forsvare sin drift gjennom hele året.
- **En svakere kommunal økonomi.** Kommunen har så langt hatt en god økonomi. Likevel er inntektssystemet lagt opp slik at en videre nedgang i folketall over tid vil svekke den kommunale økonomien, og dermed mulighetene for å opprettholde et solid tjenestetilbud med god kvalitet.

Bosetting og etablering handler i stor grad om bolyst og boglede, der begrepet bokraft kan brukes. Det er sammensatte og komplekse forhold, som avgjør om folk velger å bo på en plass. Likevel er det en del grunnleggende forhold, som bl.a:

- Arbeid og tjenester
- Bolig og nærmiljø
- Sosialt nettverk
- Kultur og estetiske forhold

Hvis folk skal trives og bli boende er de avhengig av inkludering og sosiale nettverk. Mange kan få det gjennom eget engasjement og initiativ i f. eks lag og foreninger. Samtidig kan det

være krevende for noen å bli inkludert i etablerte sosiale nettverk, og kommunen bør utvikle en bevisst strategi i.f.t inkludering og toleranse. De siste 5-6 åra har kommunen utviklet ulike virkemidler for å tiltrekke seg bosetting, den såkalte tilflytter/innbyggerpakken.

Tilflytter/innbyggerpakken er forsøkt evaluert, men det er vanskelig å få dokumentert hvilke effekter den har hatt. Likevel registreres at folketallet har stabilisert seg noe over SSB sine befolkningsprognoser. I 2010 har kommunestyret valgt å videreføre en del stimulerings tiltak for økt tilflytting.

Bosetting handler også om tilgang på **boliger** av god standard. Det har vært en utfordring de siste 20 åra, da boligbygging i privat "regi" nærmest har vært fraværende. Kommunestyret har i 2009 og 2010 gitt 250.000 kr i tilskudd til innbyggere som bygger egen bolig. I tillegg er en del tomter frigjort og stilles gratis til disposisjon. I hvilken grad kommunen har økonomi til å opprettholde slike tilskuddordninger i ny kommuneplanperiode er usikkert. Uansett er det viktig å vurdere virkemidler i.f.t økt boligbygging.

Ekskludering hemmer utvikling - inkludering fremmer utvikling

Det å ha en meningsfull jobb å gå til, det å oppleve å bli inkludert i fritidsaktiviteter og det å være en del av et positivt sosialt felleskap er grunnleggende for å trives på en plass. I Namsskogan har vi mange gode muligheter for å inkludere innbyggere og innflyttere. Samtidig kan det oppleves vanskelig å få innpass i sosialt felleskap hvis man ikke har spesielle fritidsinteresser. Det er derfor viktig at kollegaer, naboer, lag og foreninger i samarbeid med kommunen utvikler et inkluderende samfunn.

Omdømmebygging trekkes fram som et viktig virkemiddel for å tiltrekke seg positiv oppmerksomhet og interesse for bosetting og etablering. Kommunen har ikke hatt et bevisst forhold eller fokus på omdømmebygging fram til 2010. Nå har imidlertid kommunestyret trukket fram omdømmebygging som et viktig fokusområde i årene framover. Omdømmebygging er et langsiktig arbeid, og bygges innenfra og utover. Hvis omdømmebygging skal ha noen effekt er det viktig at det implementeres i hele den kommunale organisasjon, i næringsliv og generelt blant folk flest.

Namsskogan kommune bruker svært mye ressurser på tjenestene. Samtidig ser vi at det er krevende å rekruttere fagkompetanse. På noen tjenester kan det inngås interkommunalt samarbeid, mens de aller fleste fagstillingene er knyttet til skole, barnehage, helse og omsorg. Når kommunen har mye ressurser er det naturlig at disse brukes på innbyggerne d.v.s å etablere et best mulig tjenestetilbud. Kvalitet på tjenester handler ikke bare om penger, men like mye om kompetanse, innstilling, motivasjon, ledelse og organisering/strukturer. Det er derfor viktig å ha fokus på tjenesteutvikling og kvalitetsutvikling, slik at gode tjenester blir et fortrinn for Namsskogan kommune. En svært omfattende infrastruktur er svært krevende når det gjelder vedlikeholdskostnader framover i tid. Dette er en infrastruktur som i utgangspunktet er bygd ut på 1970-80 tallet da folketallet var opp mot 1.800 innbyggere. Samtidig har det vært en omforent og felles politikk på at kommunen skal legge til rette for at folk skal få et desentralisert tjenestetilbud.

Bosettingsstrukturen på 1950-70 tallet førte til at datidens kommunestyre tok ulike lokaliseringvalg, som i ettertid har vist seg å ha en del konsekvenser. F. eks er det vanskelig å endre skolestrukturen, selv om det kan være gode faglige argumenter for det. Ved sentralisering kan avstandsulempene for enkelte innbyggere blir så store at de velger å flytte fra kommunen,

Hvis kommunen skal makte å opprettholde et desentralisert tjenestetilbud må det utvikles ”smartere” arbeidsformer, bl.a. ved å ta i bruk moderne teknologi.

Den storstilte **utbygginga av bredbånd** i 2009-2010 har gitt alle innbyggere og bedrifter tilgang på høyhastighets fiber. Dette gir Namsskogan kommune en strategisk fordel i.f.t mange distriktskommuner. Både i.f.t å være attraktiv for tilflyttere, næringsetableringer og bolyst/boglede.

Det er også en strategisk fordel at Jernbanen og E6 går gjennom hele kommunen på en strekning av ca 60 km. Å oppruste og vedlikeholde vei og bane gjennom vil ha stor betydning for næringsliv, turisme og bolyst.

I 2007 gjennomført kommunen en stor **brukerundersøkelse**. Den viser at innbyggerne er rimelig godt fornøyd med kommunen (på en skala fra 1-6), med 6 som det høyeste. Likevel mener innbyggerne at Namsskogan kommune ikke er særlig flink til å hevde seg i konkurransen med andre kommuner når det gjelder attraktivitet.

1 Alle forhold tatt i betraktning – hvor fornøyd eller misfornøyd er du med kommunen din som kommune å leve/være bosatt i.	4,5
2 Ut fra hva som vil være en ideell kommune for deg å leve/være bosatt i- hvor fornøyd/misfornøyd er du	4,2
3 I hvilken grad vil du si kommunen din hevder seg i konkurransen med andre kommuner når det gjelder å være attraktiv.	3,9
4 I hvilken grad vil du si at du føler deg knyttet til Namsskogan kommune	4,3
5 Alle forhold tatt i betraktning, i hvilken grad vil du si at du trives i Namsskogan kommune	4,7

3.3.2 Skole og barnehage

Forskning viser at man allerede i barnehagealder kan forutse hvilke barn som vil havne i risikogruppen for frafall i videregående opplæring. Fra statlig hold er det nå et sterkt fokus på innholdet i barnehagen. En utfordring blir derfor å følge opp sentrale føringer om kvalitet i barnehagen og tidlig innsats med sikte på å forebygge og forhindre at barn blir skoletapere og faller utenfor videregående opplæring og deretter arbeidslivet. Barnehagene i Namsskogan er godt i gang med dette arbeidet og deltar i kompetanseheving og utviklingsarbeid i samarbeid med de andre kommunene i indre Namdal.

For å opprettholde og videreutvikle kvaliteten på barnehagetilbudet er det viktig å beholde tilstrekkelig pedagogisk bemanning i barnehagene. Barnehagene i Namsskogan kommune har i dag 3 styrere med førskolelærerutdanning, to pedagogiske ledere med førskolelærerutdanning og en ansatt med fagbrev som barne og ungdomsarbeider. En av barnehagene har lærling. Alle ansatte deltar i det pedagogiske arbeidet under veiledning av de faglærte.

En annen utfordring er å overføre barnehagepersonalets kunnskaper til grunnskolen, slik at det enkelte barn får en optimal skolestart.

Skolene i Namsskogan kommune har gjennom flere år vist svake resultater på nasjonale prøver, spesielt på 5.trinn. Generelt viser jentene bedre resultater enn guttene, både i

Namsskogan og på landsbasis. En forholdsvis stor andel elever får spesialundervisning etter enkeltvedtak. Dette er et paradoks når elevgruppene er små og lærertettheten stor. Årsakene er sammensatte.

Den store utfordringen for skolene i Namsskogan ligger i å øke elevenes læringsutbytte.

For å få dette til må det etableres en bredere forståelse av begrepet tilpasset opplæring. Tilpasset opplæring handler ikke nødvendigvis om mer individualisering, men heller om å endre/justere den ordinære opplæringen slik at flere får et tilfredsstillende læringsutbytte av denne.(jfr. LP-modellen)

Ut fra dagens forskning (Thomas Nordahl) er de faktorene som ser ut til å ha størst betydning for elevens læringsutbytte følgende:

- Undervisning (didaktiske forhold)
- Klasseledelse (struktur, regler o.l)
- Relasjoner (elev-elev, lærer-elev)
- Verdier og forventninger
- Elevforutsetninger
- Ytre rammefaktorer (økonomi, lærernes kompetanse, bygninger)

Elevforutsetninger og de ytre rammefaktorene(økonomi, lærernes kompetanse, bygninger o.l) er det vanskelig for den enkelte lærer å få gjort noe med. De øvrige forholdene kan imidlertid påvirkes i retninger som gir elevene bedre læring.

I de tre neste årene skal alle ansatte i Namsskoganskolene arbeide systematisk med dette gjennom implementering av LP-modellen.

Når det gjelder de ytre rammefaktorene er det skoleledere og skoleeier som sammen må legge til rette for at skolene har gode rammevilkår. Større krav til faglig kompetanse for undervisning i grunnskolen gjør det nødvendig å videreføre vår satsing på videreutdanning av lærere, samtidig som vi må utnyttekompetansen til beste for alle elevene.

Barnetallet i grendene svinger, og noen år blir elevtallet, spesielt på Trones skole svært lavt. Samordning av opplæring i enkelte fag for ungdomsskolene i Namsskogan kommune må vurderes med sikte på å gi alle elevene et best mulig tilbud både faglig og sosialt. Dette kan skje gjennom sambruk av lærere, transport av elever, fjernundervisning etc. Som et eksempel har Lierne kommune de siste årene praktisert samordnet undervisning i blant annet fremmedspråk (engelsk, tysk, spansk) ved å kjøre ungdomsskoleelever fra Sørli til Nordli (Nordli-Sørli)en dag annenhver uke, slik at ungdomskoleelevene har hatt en dag i uka felles. Dette har gitt elevene større valgmuligheter og opplæring med kvalifiserte lærere, samtidig som elevene får et større sosialt nettverk

Både Namsskogan skole og Trones skole har fjernundervisningsutstyr som hovedsakelig brukes til fjernundervisning til nordsamiske og sør- samiske elever. Det må være et mål å utnytte utstyret bedre, f. eks til kommunikasjon mellom skolene, korte møter og undervisning i andre fag. Kanskje må en også vurdere undervisningssamarbeid med nabokommuner, enten ved utveksling/sambruk av lærere og/eller fjernundervisning? Trones skole har benyttet utstyret i forbindelse med spansk som 2.fremmedsspråk i samarbeid med en lærer fra Røyrvik kommune.

3.3.3 Helse og omsorg

Folkehelse og forebyggende arbeid

God helse er mer enn fravær av sykdom – helse er å mestre og ha overskudd til å klare hverdagens små og store krav. De overordna målene for folkehelsearbeidet er flere leveår med god helse og reduserte helseforskjeller. HUNT – datasamlingen gir Namsskogan kommune en god oversikt over utfordringsbilde på folkehelse, og gir et godt grunnlag for økt koordinert satsning når det gjelder både forebyggende og helsefremmende arbeid i perioden. Namsskogan kommune vil fremover satse på frisklivsarbeid med et særlig fokus på fysisk aktivitet. Det utføres mye godt forebyggende arbeid i kommunen, både i offentlig og privat regi og i frivillige lag og organisasjoner. Utfordringen er å koordinere innsatsen for å få de ekstra gevinster som ligger i at alle trekker i samme retning til samme tid.

Namsskogan er MOT-kommune. Det er forebyggende helsearbeid.

Helsetjenester

Organisering av helhetlige helsetjenester, gjennom den pågående samhandlingsreformen, kombinert med endringer i demografisk befolkningssammensetning, vil gi utfordringer på kommunens helsetjenester fremover. Dette gjelder både legetjenesten, familiesenteret, herunder helsestasjon, psykiatritjenesten og jordmortjenesten, og fysioterapitjenesten.

HUNT – undersøkelsen, kombinert med samhandlingsreformens utfordringsbilde, viser med all tydelighet, viktigheten av å ha fokus på samordnet innsats på forebyggende og helsefremmende arbeid, samt på å bevisstgjøre kommunens innbyggere på betydningen av å ta ansvar for egen helse. Fokus på å rekruttere og beholde personell, samt utvikling av bredde tjenestetilbud, vil være hovedfokus for helsetjenesten i åra fremover. Samfunnsutviklingen tilsier videre at særlig det psykiske helsearbeidet vil møte nye og større utfordringer, samt

NAV, sosialtjeneste og barnevernstjeneste

Namsskogan kommune har et forholdsvis lavt antall sosialhjelpstilfeller med tjenester som er godt dimensjonerte i forhold til utfordringene. Samorganisering av kommunale og statlige tjenester i NAV har funnet sin form, men blir stadig utfordret på grunn av endringer innenfor det statlige området, knyttet til organisering. Det er i Nav Namsskogan fokus på de utfordringer som er knyttet til personer som faller utenfor det ordinære arbeidslivet og til ungdom som faller ut av skolene.

Barnevernstjenesten har vært inne i en utfordrende omorganiseringsfase med felles organisering mellom PPT og barnevern i Indre Namdal, men har nå funnet sin form og fått en mer stabil stab og driftsform. Dette medfører at tjenesten har fått tatt tak i restanser og nye saker for tjenesten, på en bedre måte enn tidligere. I dag har kommunen flere barnevernstiltak

enn gjennomsnittet i fylket. Med en fortsatt stabilitet i tilbudet innefor barnevernstjenesten, kan det forventes at denne situasjonen vil endres.

Pleie- og omsorgstjenester

Kommunen har under utarbeidelse plan for omsorgstjenesten og for demensomsorgen i perioden 2011 – 2016, som vil bli vedtatt på nyåret 2011. Planene viser at utfordringsbildet for tjenestene vil øke i årene fremover, blant annet endrede oppgavefordelinger mellom HF og kommune, og gjennom endrede finansieringsordninger for drift av omsorgstjenester.

Målsetningen for Namsskogan kommune er å få på plass en moderne og balansert omsorgstjeneste før demografiske samfunnsendringer og oppgave og funksjonsendringer mellom HF og kommune, blir oppfattet belastende. Stikkord her vil være mer hjemmebaserte tjenester, mer breddetilbud innefor tjenestene i stedet for volumtilbud, bedre utnyttelse av tilgjengelig fagkompetanse, utrede og i større grad ta i bruk og være ledende på bruk av velferdsteknologi.

Dagens omsorgstjenester er mer enn eldreomsorg, 1/3 av brukerne er under 67 år og ofte er dette også svært ressurskrevende brukere. En analyse av nåsituasjonen viser at tjenesteapparatet ofte gir omfattende tjenester til de med minst hjelpebehov og forholdsmessig mindre tjenester til personer med større behov. Tjenestene til personer med størst omsorgsbehov er i stor grad ensidig preget av institusjonstilbud, med en for dårlig utbygget hjemmesykepleie.

Utviklingen i spesialisthelsetjenesten tilsier kortere liggetid på sykehus, mer dagbehandling og poliklinisk behandling. Samtidig bærer Samhandlingsreformen bud om ytterligere oppgaveoverføring til kommunene. Dette gir utfordringer både til kompetanse og organisering av de kommunale omsorgstjenestene. Kommunen må i sterkere grad dreie institusjonstjenesten

til satsing på korttidsplasser, medisinsk behandling og rehabilitering. Samtidig må det være fokus på det økende antallet demente. Kommunen vil ha behov for oppgradering og tilpasning av institusjonen for fremtidig driftsendringer, kommune bør videre satse ytterligere på omsorgsboliger med tilgang på heldøgns pleie- og omsorgstjenester tilknyttet omsorgssenteret i kommunen. . Utfordringene må i større grad enn tidligere søkes løst gjennom interkommunalt samarbeid og samhandling med helseforetaket. Sammenlignet med andre kommuner har Namsskogan en høy andel ufaglærte i omsorgstjenestene og en lav andel høyskoleutdannet personell. Det må derfor satses videre på utdanning og kursing av medarbeidere og rekruttering av fagpersonell.

3.3.4 Næringslivet

I TF-notat nr 42/2009 ang. næringsanalyse i Nord-Trøndelag konkluderes med at Namsskogan kommune har svak næringsutvikling dvs.:

- **Svært få ny-etableringer, d.v.s lavest i N-Trøndelag og blant de laveste i hele landet.**

Samme rapport konkluderer med at kommunen **har høy attraktivitet**, d.v.s stor innflytting i forhold til arbeidsplassvekst. Dette innebærer at Namsskogan samlet sett kommer ut på en 11. plass av 24 kommuner i N-Trøndelag.

Selv om kommunen har få ny-etableringer er det verdt å merke seg at næringslivet i Namsskogan har middels lønnsomhet (11.plass av 24 kommuner i N-Trøndelag).

Det er like gledelig å registrere at kommunen er blant de beste når det gjelder vekst i verdiskaping (plass nr. 51 av 430 kommuner i landet). Næringslivet i Namsskogan virker

derfor å være ganske solid, med brukbar inntjening og god vekst. Likevel er det for få nyetableringer til å skape tilstrekkelig utvikling. Det er få kompetansearbeidsplasser og dermed en befolkning med gjennomsnittlig lite utdanning. Potensialet framover vurderes i første omgang å være knyttet til natur, reiseliv og mineralressurser. Fortsatt er det ingen avklaring i.f.t Aplittvirksomhet i Finnvollidalen, men det er grunn til å tro at mulighetene er gode for et betydelig antall arbeidsplasser. Utfordringen blir da i første omgang å få størst mulig grad av lokal verdiskaping.

I 2009/2010 foregår det en størstilt utbygging av fiberbredbånd i Namsskogan. Ny teknologi kan gi mulighet for moderne arbeidsformer og stedsuavhengige arbeidsplasser.

Kommunen har godt med virkemidler (næringsfond), som brukes aktivt til næringsutvikling og bolyst. Spørsmålet som i større grad stilles er om virkemiddelbruken gir ønsket effekt, og evt. hvordan den bør innrettes.

Videre er Indre Namdals regionen i startfasen av et lengre kompetanseprosjekt som heter Kunnskapsbasert utvikling i Indre Namdal, som det kan knyttes forventninger til.

Reiselivsnæringa er forholdsvis stor i Namsskogan kommune, med familieparken som den store attraksjonen. Mye av aktiviteten her er basert på stor gjennomgangstrafikk på E6. I takt med globalisering og mobiliteten til folk, ser man at trendene endrer seg. Undersøkelser i 2010 viser at folk legger igjen mindre penger, men etterspør aktivitet, kulturopplevelse og sunn livsstil. Teknoturisme er nå på full fart inn i reiselivsnæringen, og spesielt enorme muligheter som åpner seg gjennom ulike teknologiske løsninger i.f.t kommunikasjon.

Bygg og anleggsbransjen er en viktig næring, som sysselsetter mange innbyggere i kommunen

Bygg og anleggsbransjen sysselsetter en betydelig andel mennesker i kommunen. Dette er bedrifter med høy kompetanse og betydelige utviklingsmuligheter. En videreutvikling handler i stor grad om ulike strategiske valg. Det er heller ikke sikkert at det alltid lønner seg å ekspandere for fort.

3.3.5 Landbruk og utmark

Kommunen har en liten og sårbar landbruksnæring. Sett i forhold til omsetning og sysselsetting er likevel landbruksnæringa en stor næring i Namsskogan. Flere ungdommer har den senere tid vist vilje til å satse på landbruket. Kommunen må bidra til å støtte opp om investeringer og ny-satsing innenfor gjeldende regelverk for tilskudd. Det er i 2010 interkommunalt samarbeid innenfor både jord og skog. Veivalgsprosjektet der gårdbrukerne skal få faglig veiledning og bistand i.f.t å ta beviste valg. Skognettverk er etablert for å arbeide med større verdiskaping av skogressursene. I tillegg til dette er Namsskogan med i ulike samarbeidsprosjekt knyttet til lokal verdiskaping, som bør kunne gi grunnlag for større avkastning.

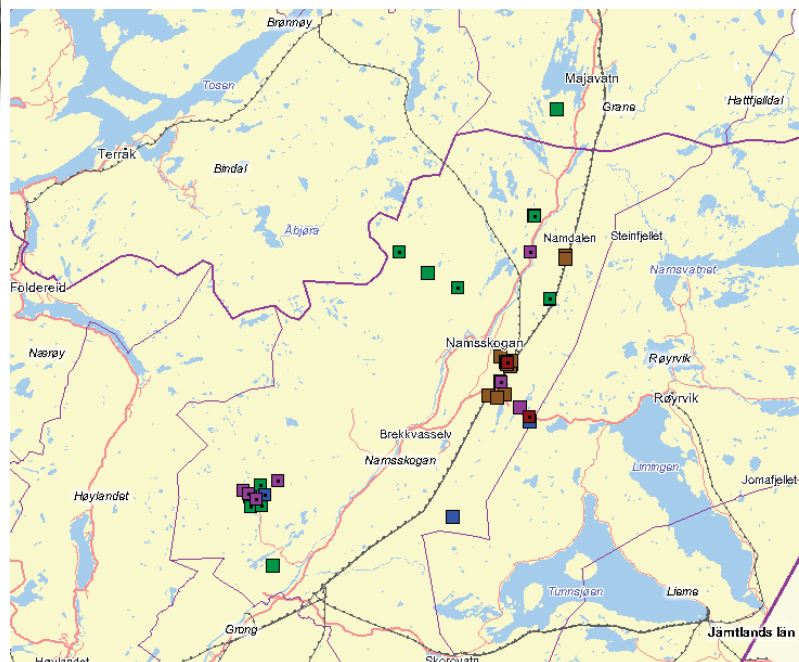
Rovdyrproblematikken har de siste åra blitt svært utfordrende for beitenæringa (sau og rein). Dette er som følge av en nasjonal politikk, som vi sannsynligvis må forholde oss til i åra framover. Likevel må kommunen på en aktiv måte bidra til at skadevirkningene blir redusert mest mulig.

Det er store stein og mineralforekomster i Namsskogan kommune, som kan ha stort potensial i forbindelse med næringsutvikling og nye arbeidsplasser. Flere aktører har fortsatt stor interesse for Aplittforekomsten i Finnvollidalen. Malmfeltet i Skorovas har også et potensial, som bør undersøkes nærmere.

Rovvilttapene i Namsskogan er stort sett konsentrert i området Strompedalen og Steinfjellet

Kommunen har store utmarksressurser som forvaltes av større grunneiere. Det er viktig at det utvikles størst mulig lokal verdiskaping av disse utmarksarealene, samtidig som tilgjengeligheten for allmennheten er god.

Namsskogan kommune er en del av et sør-samisk kjerneområde noe som fører til at arealforvaltning må ta hensyn til reindriftas behov. En sterkere grad av samhandling og dialog mellom ulike interesser har i den sammenheng vært etterspurt.

I 2011 er det fortsatt interesse for uttak av Aplitt i Finnvoll-dalen. Det er usikkert hvor store areal det vil berøre.

Siden **arealplanen** ble vedtatt i 2003 har de avsatte områdene til hyttebygging ikke oppnådd

den ønskede utvikling. Det har heller ikke vært mange dispensasjonsaker fra vedtatt plan. Erfaringene viser at hyttefelt uten etablert god infrastruktur med veg, vatn og kloakk er vanskelig å få i gang. Utfordringene er derfor å etablere attraktive felt, som ikke kommer i konflikt med bl.a. sektorinteresser. Stein og mineral-forekomstene bl.a. i Finnvoldalen har fortsatt en stor interesse fra ulike aktører. Det er også lansert planer om vindmølleprosjekt på Finnvollfjellet, Grøndalsfjellet og Kalvvatnområdet (grensen mot Bindal kommune). En utbygging av Trongfossen kan bli aktuelt i løpet av svært få år, og vil få miljømessige konsekvenser for bl.a. Namsblanken. Ulvig-Kiær har lagt fram betydelige planer for

småkraftutbygging, noe som er utfordrende på flere måter bl.a. når det gjelder inngrep og linjebygging.

Striden rundt eiendomsforholdene til den tidligere Norske-Skog eiendommen har skapt usikre og uklare forhold, både i forhold til næringsutvikling og arealbruk i perioden 2004-2010. Nå er fordelingen gjennomført og konsesjonsbehandling er foretatt i kommunestyret. Det er grunn til å

tro at også Namdal Bruk v/Mæle vil legge fram en del planer, som har konsekvenser for arealbruk.

Det er i liten grad press på landbruksarealet og generelt utmarksareal i kommunen. Likevel er det grunn til å tro at videre utvikling av Namsskogan Familiepark vil måtte gå på bekostning av noe landbruksareal.

Arealmessig er Namsskogan en stor kommune med en liten befolkning. En svært stor del av kommunen må derfor betraktes som uberørt, og lite utbygd i forhold til de fleste andre kommuner i landet. De største naturmessige inngrep er knyttet til kraftutbygging med linjeframføring. I arealplanen er det viktig å få avklart det handlingsrommet vi har i Namsskogan kommune i.f.t arealbruk.

Namsskoganhallen åpnet i år 2000.
Svømmehallen på Trones ble rehabilitert og påbygd for nær 8 millioner kr. i 2010.

3.3.6 Kultur og fritid

Namsskogan kommune har svært mange lag og foreninger i forhold til folketallet. Dette kan vel i stor grad knyttes til bosettingsstrukturen med flere små grendesamfunn. Samtidig har nedgang i folketallet de siste 30 årene ført til en gradvis forvitring av foreningslivet, og det blir stadig vanskeligere for lag og foreninger å opprettholde aktivitet. Likevel er det grunn til å framheve at flere lag og foreninger fortsatt driver bra, og da kan bl.a. nevnes idrettslag, sanitet, 4H, kor og historielag. Kommunen gir bra med tilskudd, og forsøker å stimulere til økt aktivitet. Det kan også nevnes at kommunen har økt tilgjengeligheten til flerbrukshall og svømmehaller ved at disse stilles gratis til disposisjon. De siste årene har en stor andel av barn og unge benyttet seg av tilbudet som musikk og kulturskolen gir, og det bør være viktig å opprettholde et bredt tilbud med god kvalitet.

I en utmarkskommune vil jakt, fiske og friluftsliv være viktig i.f.t trivsel og bolyst. Derfor er det viktig å tilrettelegge for økt bruk av naturen gjennom ulike tiltak bl.a. i samarbeid mellom kommune og fjellstyret. De siste årene har rovdyrproblematikken gjort at mange av innbyggerne er tilbakeholdne når det gjelder å bruke naturen.

Sammenlignet med mange andre kommuner har ikke Namsskogan et større årlig profilarrangement, som bidrar til å trekke mange besøkende til bygda. Steinfjellstafetten har på det meste ført til 5-600 deltakere, men har de seinere åra stagnert og gått litt tilbake. Ellers har Kor i Namsskogan bidratt positivt til en del større satsinger, som samler noe folk utenfra. Skorovasmarsjen første helga i september har vist seg å slå an, med betydelig antall besøkende. Trekkspellfestivalen på Trones i juni er også innarbeidet som en fast tradisjon. Spørsmålet blir da om noen av disse arrangementene har et betydelig potensiale eller om det evt. bør satses på en større evt. annerledes festival.

Trones svømmehall ble rehabilitert for 7-8 millioner kr. i 2010/2011

3.3.7 Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen er utsatt for potensielt alvorlige hendelser særlig knyttet til stor trafikk på jernbane og veg. Med stadig økende trafikk og dårlig standard på veg og jernbane kan vi anta at det vil oppstå alvorlige ulykker, som er svært krevende å handtere. Vi kan også anta at klimaendringer og ekstremvær vil føre til uventede og alvorlige hendelser.

Namsskogan kommune har en kriseplan og risiko og sårbarhetsanalyse, som må rulleres innen 2011. Vi har en oppgående kriseledelse og Psykiatrisk omsorgsteam, som er trent i å håndtere ulike krisesituasjoner, som kan ramme innbyggerne. Brannvesenet har høy kompetanse og er ustymessig kraftig oppgradert de siste åra. Likevel er det viktig å ha både administrativ og politisk fokus på dette slik at det avsettes tilstrekkelig ressurser.

3.3.8 Kommunen som organisasjon – framtidig kommunesammenslutning?

Vi ser stadig en utvikling der kommunene som organisasjoner arbeider med etikk, holdninger og omdømme. Som en del av dette er informasjon og kommunikasjon viktige nøkkelbegrep. Et godt omdømme vil være et konkurransefortrinn både for næringslivet og kommunen som samfunnsutvikler. Vi vil også se at kompetansutfordringene blir store framover, spesielt innenfor helse, omsorg og skole. I takt med samfunnsutviklingen og stadig nye forventninger, standarder og lovkrav vil endringskompetanse bli verdsatt. Konkurransen om arbeidskraft vil bli sterk, og derfor er det viktig at Namsskogan kommune kan være konkurransedyktig på fagmiljø, arbeidsoppgaver, arbeidsbetingelser, arbeidsmiljø og kompetanseutvikling.

En annen utfordring kommunen må forholde seg til er det stadig sterkere presset på kommunesammenslutninger vi opplever. Det er utfordrende å se for seg at tjenestetilbud, samfunnsutvikling og bosetting vil bli opprettholdt på dagens nivå innenfor Namsskogan kommunes grenser, hvis det skjer større kommunesammenslutninger. Uansett er det grunn til å tro at dette er et spørsmål kommunen (befolkningen) må ta stilling til i løpet av neste 10 årsperiode. For å beholde lokalt demokrati, identitet og utviklingskraft bør kommuner som Namsskogan bestå som egen kommune. Samtidig er det viktig å prioritere interkommunalt samarbeid mellom de 6 kommunene i regionen

Indre Namdal

4. FOLKEMØTENE I KOMMUNEPLANPROSESSEN

På folkemøtene har det i alt møtt ca. 130 av innbyggerne. Oppmøtet har jevnt over vært ganske bra med 20-30 på hver plass. Det er stort sett en fast kjerne av samfunnsengasjerte mennesker i aldersgruppa 40-70 år, som alltid møter opp.

Det registreres at

grendene "sliter" med å opprettholde aktivitet i lag og foreninger og innsats for fellesskapet. Det er færre og færre ressurspersoner og frivillige, som er villig til å ta et skikkelig tak for nærmiljøet. En del forventer at det er kommunen, som skal ordne opp i mye. Spesielt har dette vært framtrepende holdninger i kommunesenteret på Namsskogan. Samtidig vises det positivt engasjement og initiativ i alle grendene, slik at det blir en hovedutfordring å skape størst mulig bredde i engasjementet.

Alle grendene har et stort ønske om mer aktiviteter, sosiale møteplasser, næringsvirksomhet og estetisk utvikling. Det har kommet mange innspill både fra ungdom og voksne på konkrete tiltak knyttet opp mot dette.

I forbindelse med kommuneplanen, fiberprosjekt og stedsutvikling er det arrangert mange folkemøter de siste 2 åra

På **Namsskogan** i kommunesenteret er folk generelt opptatt av å få realisert miljøgate og stedsutviklingsprosjektet. Å opprettholde det gode handelstilbudet, og evt. videreutvikling anses som viktig. Ungdom trekker fram behov for et bredere aktivitetstilbud, arrangement m.v.

På **Trones** er folk på samme måte opptatt av trafikk og estetiske forhold i stedsutviklingsplanen. Mye av dette kan knyttes opp mot sommertrafikk og parkering. Her er folk opptatt av aktiviteter knyttet til naturen, friluftsliv m.v. Et noe sterkere kommunalt engasjement f. eks lokalt servicekontor etterlyses også. Naturlig nok er folk opptatt av at barnehage og skole opprettholdes.

På **Brekkvasselv** trekkes fram at folk er sosiale og møtes. Det er derfor gode forutsetninger for å mobilisere om felles arrangement og sosiale møteplasser. Folk er ikke fornøyd når det gjelder estetiske forhold knyttet til sentrum, campingplass m.v. Ungdom er opptatt av å utvikle aktivitet i.f.t motorsport

I Skorovas er flerbrukshuset, butikken og kapellet framhevet som svært sentral, både når det gjelder trivsel og bosetting. Dårlig vedlikeholdt vegnett og samfunnshus framheves som negativt. Utvikling av næringsaktivitet og forventningene i.f.t ny grunneier (Mæle) er stor.

Bjørnstad/Smalåsen er opptatt av trafikforhold og vegetasjonsrydding knyttet til E6. Videre større grad av tilrettelegging og skilting i.f.t å ta i bruk mulighetene som naturen gir bl.a. raste og badeplasser. Kommunal infrastruktur må ivaretas bedre bl.a. veger.

På næringstreff har kommunen etterspurt synspunkter fra **næringslivet** ang. tilrettelegging og utvikling. Det er entydig tilbakemelding på at fiberbredbåndet kan gi ny utvikling. Videre framheves bl.a. stedsutvikling, kulturbasert næringsutvikling og utnyttelse av E-6 trafikken. Å utvikle Namsskogan fritid som en paraplyorganisasjon for reiselivsnæringa er framhevet som viktig.

Landbruk og utmarksnæring

Næringa mener at den største utfordringen er rovdyrproblematikken i.f.t beitenæringa (sau og rein). Her oppleves at situasjonen er kritisk, og at det må inn helt andre virkemidler for at næringa skal overleve. Videre mener næringa at bør det utvikles virkemidler i.f.t generasjonsskifte på gårdsbruk. Kulturbasert næringsutvikling og sterkere samarbeid opp mot reiselivsbedrifter gir muligheter for landbruksnæringa.

5. LEVEKÅR OG BOSETTING

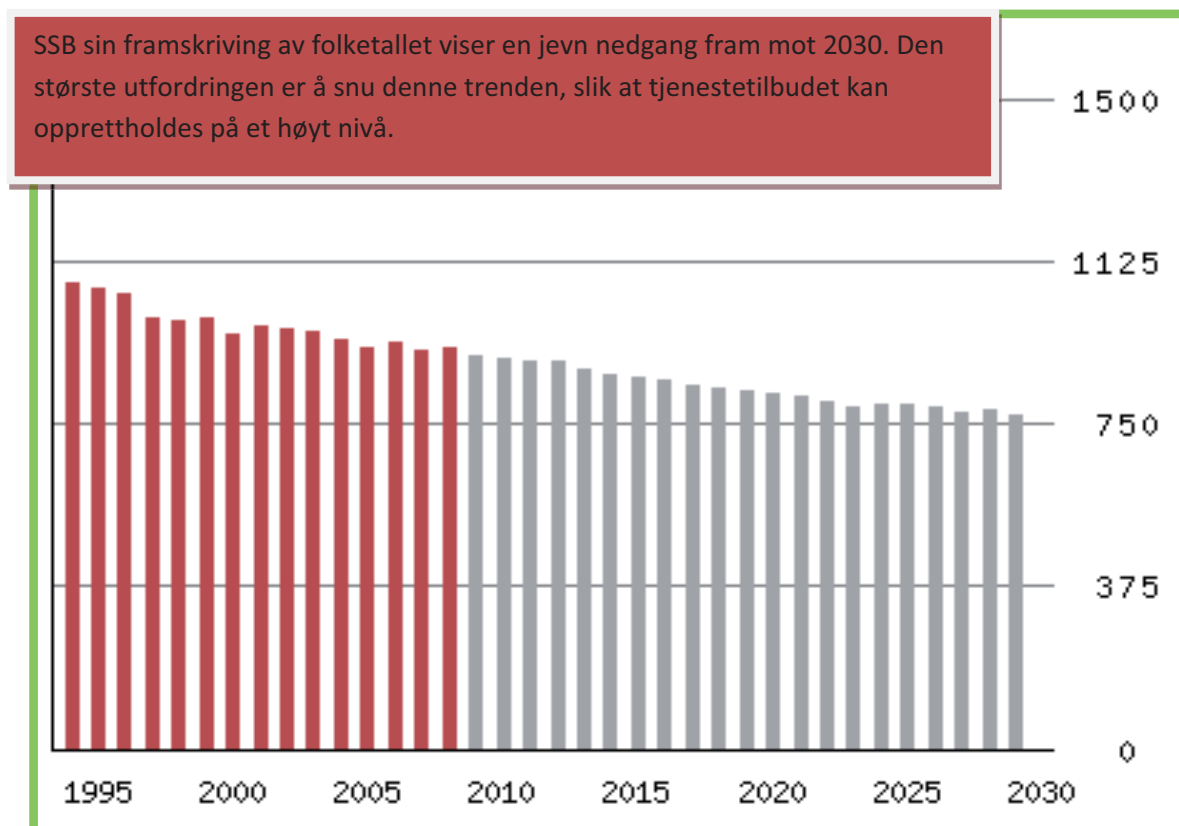
	Kommunen	Fylket	Landet
Befolkning per km²	0,7	6,3	16,0
Andel bosatt i tettbygde strøk. Prosent	0	57	77

Nedenfor viser offentlig statistikk følgende hovedtrekk/ trender for Namsskogan kommune.

- **Kommunene er bærebjelken i sysselsetting og grunnlag for bosetting.**
- **Primærnæringene har lav % andel sysselsetting sammenlignet med de andre kommunene i regionen.**
- **Sekundærnæringene har høy % andel sysselsetting.**
- **Demografisk skjev fordeling i befolkningen slik at folketallet gradvis vil gå nedover i årene fram mot 2030.**
- **Kvinneoverskudd i aldersgruppa 20-39 år**

- Svært lav andel av befolkningen har høyere utdanning (spesielt gjelder dette menn)
- Vedvarende befolkningsnedgang, selv om den har vært mindre enn forventet i 2000-2009 (- 0,7%)
- Få elever pr. gruppe i grunnskolen, men forholdsvis mange som får tildelt ressurser til spesialundervisning.
- Stor andel eldre over 80 år bor på institusjon og lav andel over 80 år mottar hjemmetjenester.
- Høy andel frie inntekter pr. innbygger.

Oversikten under viser befolkningsutviklingen i Namsskogan kommune fra 1995 til 2009. Videre er det en framskriving i perioden 2010-2030.

Befolkningsstruktur 2010. Prosent

	Kommunen	Fylket	Landet
Antall menn per 100 kvinner i aldersgruppen 20-39 år	103,7	103,3	104
Andel barn og unge 0-17 år	21,3	23,5	22,5
Andel eldre 80 år og over	6,9	5,1	4,5
Andel personer med innvandrerbakgrunn ¹ , vestlig. 2008. Prosent	1,1	1,0	2,4
Andel personer med innvandrerbakgrunn ¹ , ikke-vestlig ² . 2008. Prosent	2,5	2,7	7,2

I Namsskogan kommune er det mange menn i.f.t antall kvinner. Vi har en høy andel eldre over 80 år

Nedgangen i folketallet har flatet ut i perioden 2008-210. Siste prognoser fra SSB viser en oppgang mot 2040.

Befolkningsutvikling 1997-2009

	1998	1999	2000	2001	2002	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Fødselsoverskudd	3	3	-1	2	3	-4	-3	2	-1	-5	4	-10
Nettoflytting inkl. inn- og utvandring	-7	3	-33	12	-6	-13	-19	13	-16	13	-3	9
Folketilvekst	-4	6	-34	14	-3	-17	-22	14	-17	8	4	0

Kommunen har små elevgrupper, men høy andel spesialundervisning

Barnehager og utdanning 2009

	Kommunen	Fylket	Landet
Barnehagedekning 1-2 år. Prosent	81,2	82,8	77,1
Barnehagedekning 3-5 år. Prosent	112,0	99,6	96,2
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1. til 7. årstrinn	7,8	12,0	13,2
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8. til 10. årstrinn	7,1	14,4	14,8
Andel elever i grunnskolen med spesial undervisning. Prosent	10,7	8,3	7,6
Andel av befolkningen 16 år og eldre med høyere utdanning 2008. Prosent	12,5	20,9	25,5
Menn	8,8	17,4	23,7
Kvinner	16,2	24,4	27,3

Skolene har hatt samarbeidsprosjekt med Namsskogan Familiepark. Her fra oppsetning av "Lilletrollet".

Livskvalitet og helse (gjennomsnittlige tall de siste 5-10 år)

	NAMS-SKOGAN	GRONG	LIERNE	N-TRØNDELAG	
Kultur	5,4	3,9	3,1	3,7	% av kommunale budsjett
Mobbing i skolen	13,4	3,8	14,1	8,7	Andel av elever som mener de har blitt mobbet
Anmeldte lovbrudd	50,2	53,1	21,9	49,6	Anmeldte lovbrudd andel av 1000 innbyggere
Inntekt - lav	17,0	18,6	19,7	18,6	Andel med inntekt under 100.000 kr
Utdanning - grunnskole	23,2	13,5	16,9	17,8	Andel av befolkningen som ikke har utd. Utover grunnskole
Sosialhjelpstilfeller	3,3	5,6	2,6	3,5	Andel av befolkningen som mottar sosialhjelp
Mottakere av sykepenger	41,3	44,4	32,0	38,6	Sykepengetilfeller pr. 1000 innbyggere over 8 uker.
Døgnopphold i somatisk sykehus	19,7	19,4	18,2	17,0	Antall døgn sykehus for innbyggere over 67 år, pr. 100 innb.
Barn med barnevernstiltak	5,1	6,4	3,4	3,6	Andel av barn som mottar tjenester, pr. 100 barn
Totaldødlighet (0-74 år)	405,5	307,1	405,5	363,9	Andel døde 0-74 år, standardisert pr. 100.000 innbyggere

Det er en høy andel av befolkningen som ikke har utdanning utover grunnskole

Kommuneøkonomi 2010

	Kommunen	Fylket	Landet
Frie inntekter per innb. Kroner	62 870	36 085	35 227
Netto utgifter fordelt på sektor i kr. pr innbygger			
Administrasjon	14 196	4 042	3 651
Barnehage	3 111	863	1 042
Grunnskole	20 399	11 586	11 384
Pleie og omsorg	28 557	12 762	13 717
Kommunehelse	4 365	1 894	1 834
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	-0,2	2,5	2,3
Netto lånegjeld per innb. Kroner	65 635	45 117	39 501
Statlige rammeoverføringer som andel av brutto driftsinntekter. Prosent	28,0	29,0	17,5
Salgs- og leieinntekter i kommunen i prosent av driftsinntektene	10,0	13,7	13,3

Namsskogan kommune har hatt en sunn og god økonomi. Det har ført til større investeringer bl.a i skole, barnehage, omsorg, steds og næringsutvikling.

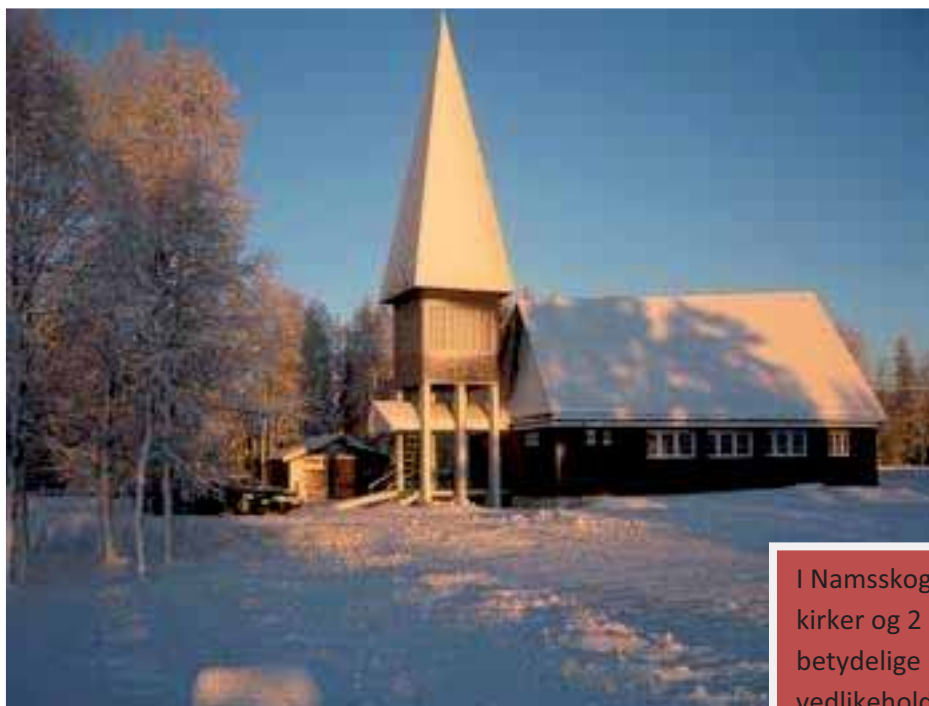
Arbeid/inntekt

	Kommunen	Fylket	Landet
Sysselsatte 15-74 år med bosted i kommunen. 4. kvartal 2009. Prosent av befolkningen	71	69	70
Menn	72	72	72
Kvinner	70	66	67
Registrerte arbeidsledige som andel av arbeidsstyrken, årsgjennomsnitt. 2009. Prosent	2,9	3,0	2,7
Menn	4,2	3,6	3,2
Kvinner	1,5	2,3	2,2
Netto innpendling til Namsskogan. 2009	-30	--	--
Andel uførepensjonister 16-66 år. 2008. Prosent	11,4	10,5	8,9

Bruttoinntekt per innb. 17 år og over. 2008	271 000	298 100	345 000
Menn	308 000	356 000	423 100
Kvinner	233000	240 500	269 000
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen, fordelt på næring 2009. Prosent			
Primær	10,8	8,7	3,0
Sekundær	22,0	20,7	19,9
Tertiær	67,0	70,2	76,6
Sysselsatte med arbeidssted i kommunen, fordelt på sektor. 2009. Prosent			
Offentlig forvaltning	42,1	33,4	29,6
Privat sektor og offentlige foretak	57,9	66,6	70,4

Helse, sosial og omsorg

	Kommunen	Fylket	Landet
Andel barn 0-17 år med barnevernstiltak. 2010. Prosent	7,1	4,9	4,5
Sosialhjelpsmottakere per 100 innb. 20-66 år. 2010	2,9	3,8	4,1
Kommunchelsetjenesten kostnad pr. innb.2010	4 365	1 894	1 834
Andel innb. 80 år og over som er beboere på institusjon. 2010 Prosent	28,1	12,7	13,9
Andel innb. 80 år og over som mottar hjemmetjenester. 2010 Prosent	27	45	39

I Namsskogan kommune har vi 3 kirker og 2 kirkegårder. Dette krever betydelige midler avsatt til drift og vedlikehold.

6. STYRKER OG SVAKHETER I NAMSSKOGAN KOMMUNE

Sterke sider - og muligheter fremover:

- mulighet for gode oppvekstvilkår for barn og unge
- store uberørte naturområder, ren luft - mulighet for større utnyttelse i ulike sammenhenger
- god kommunal økonomi - godt offentlig tjenestetilbud - lave kommunale avgifter
- reiselivsnæring med store og gode utviklingsmuligheter
- oppegående bygge og anleggsbransje
- godt regionalt samarbeid i Indre Namdal
- *oversiktlig organisasjon - stabil bemanning*
- *godt og allsidig kulturtilbud styrker bolysten i kommunen*
- *høy standard på kommunale bygg*
- *meget gode vilkår for eldre*
- *bredbåndsutbygging gir fiber til alle*
- *veg og jernbane går gjennom kommunen*

Svake sider - og utfordringer for fremtiden:

- stor geografisk utstrekning - mange sentra - bygdestrid - kommunesammenslåing
- passivitet - det forventes at "kommunen" skal ordne opp
- preges av fraflytting - det er ikke nok arbeidsplasser/for ensidig arbeidsmarked
- lavt folketall – *utviklingen er urovekkende*
- *lite privat husbygging pga. høye kostnader*
- *en liten kommune er sårbar overfor storsamfunnets krav*
- *høy lånegjeld – kommuneøkonomien forverres ved evt. rentehopp*
- *sårbare primærnæringer (rovdyrproblematikk, lite miljø, generasjonsskifte m. v)*

- *rekruttere og beholde folk med tilstrekkelig kompetanse*
- *få ildsjeler i lag og foreninger som kan bli utbrent.*
- *svært få nyetableringer i næringslivet*
- *båndlegging av områder*

7. PRINSIPPER FOR PLANARBEID I NAMSSKOGAN KOMMUNE

7.1 Overordna perspektiv

Kommunal planarbeid, enten om det er kommuneplan, stedsutvikling, temaplaner m. v bør ha et felles overordna perspektiv. For og lykkes er det i tillegg nødvendig ”å treffe” de trender og strømmer som skjer i samfunnet. Videre i hvilken grad man klarer å kommunisere fortrinn på en attraktiv måte for omverdenen.

7.1.1 Likestilling

I sin planlegging skal kommunen vektlegge kjønns og likestillingsperspektivet, etnisitet, nedsatt funksjonsevne. I sammensetninger av råd, utvalg, arbeidsgrupper m. v skal det tilstrebes at begge kjønn skal være representert med minst 40 %.

7.1.2 Tilhørighet og engasjement

Lokal utvikling skjer best nedenfra og opp. I sin planlegging skal kommunen vektlegge metoder og prosesser, som skaper generell god medvirkning, tilhørighet og engasjement. Det skal være et mål å involvere størst mulig del av befolkningen, og grupper av befolkningen. Barn og unges involvering skal vektlegges. Kommunens barnerepresentant skal uttale seg om alle planer, som gjelder barn og unge. Lag, foreninger og råd skal involveres i planarbeid bl.a. ved at de blir oppnevnt i arbeidsgrupper.

7.1.3 Universell utforming

I all areal, regulering og stedsutviklingsplanlegging skal en sikre at utemiljøet får en universell utforming. Det gjelder også offentlige bygg og andre bygninger, som kommunen kan sette slike vilkår i.h.t plan og bygningsloven.

7.1.4 Synliggjøring av fortrinn og kvaliteter

I samfunnsplanleggingen skal det søkes å få fram og utvikle de kvaliteter og fortrinn Namsskogan-samfunnene har. Dvs. å få fram det spesielle og særegne med vår plass, og hva vi kan få til som ingen andre kan.

7.1.5 ROS - analyser

For å ivareta liv og helse (samfunnssikkerhet) skal kommunal planlegging gjennomføres med bakgrunn i Risiko og sårbarhetsanalyser.

7.1.6 Folkehelse

God fysisk og psykisk helse er svært sentralt for at befolkningen i Namsskogan skal ha det best mulig. I all samfunnsplanlegging skal derfor folkehelseperspektivet stå sentralt.

7.2 Nasjonale og regionale føringer

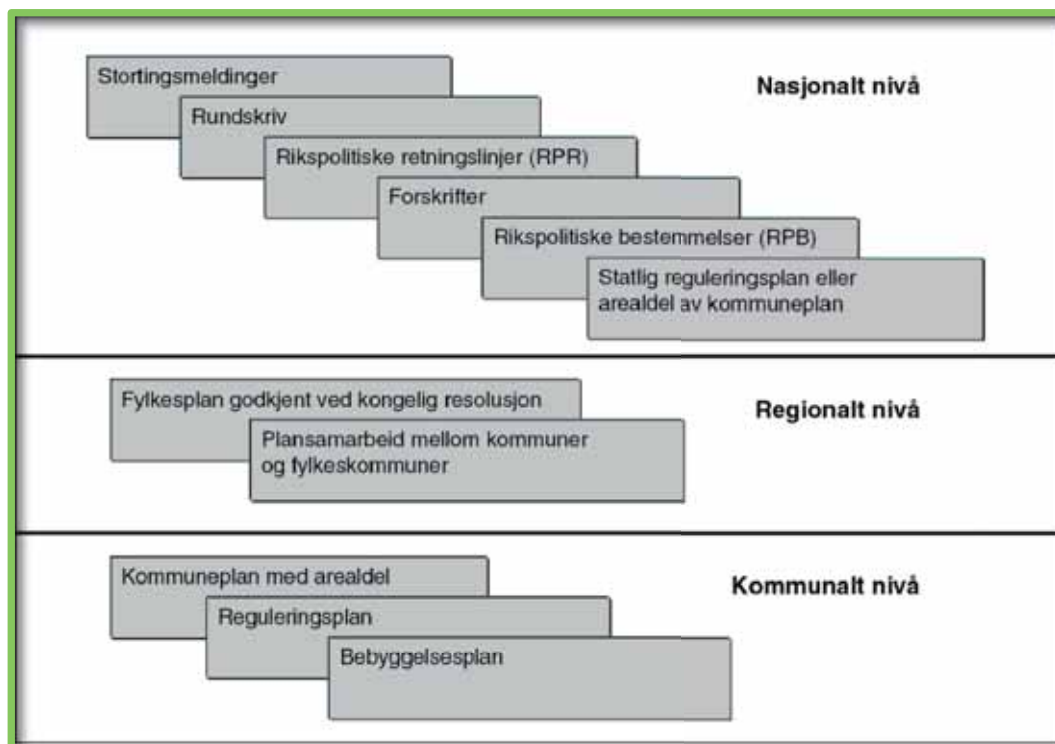
Kommunen skal ha som mål gjennom sin planlegging å ta hensyn til nasjonale og regionale føringer og verdier. I den sammenheng kan nevnes at det er mange regionale og nasjonale føringer. Innenfor Indre Namdals samarbeidet er det også utarbeidet en egen Fylkesdelplan for regionen 2009-2012. Denne har følgende satsingsområder:

1. Arbeidskraft
2. Attraktivitet, livskvalitet og helse
3. Bruk av naturressurser i et bærekraftig perspektiv
4. Kommunikasjoner

Innenfor disse satsingsområdene er det utarbeidet egne mål og strategier. Namsskogan kommune har klare forpliktelser i den sammenheng, og det bør være et mål å se sammenheng mellom kommunal planlegging Fylkesdelplan for Indre Namdal. Videre blir det årlig utarbeidet regionalt utviklingsprogram (RUP), der kommunale og regionale tiltak kan bli prioritert.

På Finnvollfjellet er det lansert planer om vindkraftutbygging.

7.3 ANDRE PLANER I NAMSSKOGAN KOMMUNE

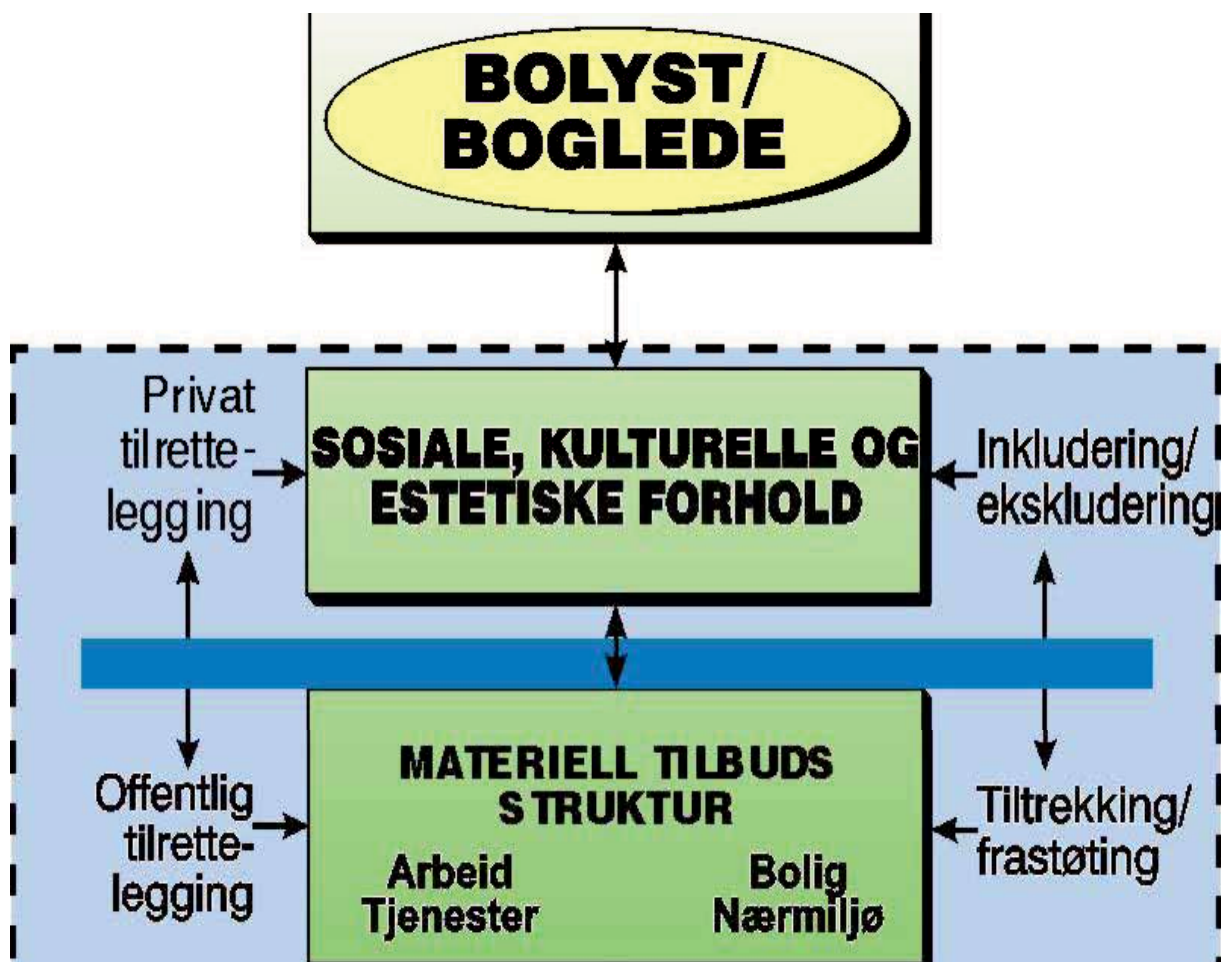
Namsskogan kommune utarbeidet **arealplan i 2003** og **kommuneplanens samfunnsdel i 2005**. Videre er det utarbeidet og vedtatt:

- Kulturplan 2008
- Strategisk næringsplan 2007
- Landbruksplan 2008
- Miljø og klimaplan 2009
- Kriseplan og ROS analyse 2003/2002
- Trafikksikkerhetsplan rulleres 2009
- Helse og sosial /oppvekst (Boligsosial plan, alkoholpolitisk plan, smittevernplan, beredskapsplan, skolemiljøplan, års og virksomhetsplaner m. v)
- Årsbudsjett og økonomiplan (hvert år)
- Kommunale Reguleringsplaner, Namsskogan, Brekkvasselv, Skorovatn, Trones.

Kommunen skal i.h.t plan og bygningsloven utarbeide en planstrategi hver kommunestyreperiode.

Etter § 10-1 i plandelen av plan og bygningsloven står det at planstrategien bør inneholde en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og vurdering av kommunens planbehov i perioden.

Figuren nedenfor viser komplekse forhold som påvirker bolyst og boglede.

Namsskoganhallen åpnet i år 2000, og har bidratt til bolyst i Namsskogan. Kunstgressbanen åpnet tidlig på høsten i 2010.

8. MÅLSETTING OG HOVEDSTRATEGIER

8.1 VISJON OG MÅLBILDE

Visjon

”Namsskogan – toppen i Namdalen”

For å klare alt dette må vi som innbyggere bygge omdømme gjennom:

Stolthet

Kreativitet og Satsingsvilje

LØFTER

Vi skal sammen skape en god oppvekst for våre barn og ungdommer.

De voksne skal ha en trygg jobb og trives i bygda.

Våre gamle skal ha en god og verdig omsorg.

Vi skal ta vare på den trygghet og sikkerhetsnett vi har.

Vi skal alle ta vare på og utvikle den satsningsviljen Namsskokingen har.

Målbilde

Målbildet skal forsøke å gi ”energi” i en positiv retning for Namsskogan kommune. Alt som står må derfor ikke forstås bokstavelig, men heller leses som visjonære tanker.

Namsskogan kommune

Målbildet beskriver hvordan vi ønsker at Namsskogan skal være i 2020. Det sier noe om hva vi ønsker å oppnå som selvstendig kommune, og gjennom samarbeidet i Indre Namdal,

Overordnet

I 2020 framstår Namsskogan som en attraktiv kommune å bo i, besøke og drive næringsvirksomhet i. Etter å ha stått på stedet hvil i flere år, så har det siden 2010 skjedd en positiv befolkningsutvikling med økende tilflytting. Prognosene med sterk overvekt av eldre innbyggere har heldigvis slått feil, og på grunn av den bevisste satsinga på yngre barnefamilier, er befolkningsfordelinga balansert. Et levende kulturliv, tilgang på vakker natur, gode kommunale tjenester, god kommuneøkonomi og en moderne infrastruktur er viktige grunner til at folk vil bo i Namsskogan.

Siden en bevisst satsing på stedsutviklingsarbeid i tettstedene, har Namsskogan kommune vokst fram til å bli en livskraftig kommune preget av vekst og nyskaping, helt i tråd med de langsiktige mål i kommuneplanen fra 2010. En målbevisst satsing på omdømme, har skapt optimisme og fremtidsstro blant innbyggere og næringsliv. Dette har igjen ført til et sterkt engasjement i utviklinga av gode lokalsamfunn. De store grunneierne og investorene har vist interesse for å investere i utbyggingsprosjekter og nye arbeidsplasser, og det har igjen ført til en mer robust helårsturisme og flere nye hyttefelt. Namsskogan kommune er også en stor leverandør av fornybar energi, og overskuddet av dette brukes aktivt i verdiskapningen.

Utdanning og utvikling

Namsskogan har etter omdømmesatsinga i 2010 utkrystallisert sin identitet på en positiv måte. Kommunen framstår som en moderne, grønn kommune, noe som virker tiltrekkende på unge mennesker som er lei av urbanitet. Fokuset på gjestfrihet og inkluderende tenkemåte, har økt tilflyttinga betraktelig. Dette har også satt sitt preg på Namsskogan som fritidshuskommune, særlig Skorovatn opplever en sterk vekst i varehandel og tjenestetilbud.

I 2010 hadde Namsskogan forholdsvis få innbyggere med høyere utdanning. Etter grepet med å tilby innbyggerne superbreibånd i 2009/10, ble den digitale utdanningsportalen en suksess. Dette prosjektet var et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Grong, Snåsa, Høylandet og Namsskogan, og førte til et regionalt mer robust arbeidsmarked.

Dette inspirerte befolkningen til å ta mer utdanning på et høyere nivå. Gruvevirksomheta i kommunen og i nabokommunene har ført til at Indre Namdal er blitt et nasjonalt kompetanseområde, som ble styrket etter at høgskoletilbudet for stigere ble lagt hit.

Infrastruktur

I 2020 er infrastrukturen moderne. Namsskogan har i mange år stått fram som breibåndkommunen i Nord-Trøndelag. Vi framstår som en moderne kommune som klarer å ta ut merverdien av god infrastruktur i forhold til bosetting, tjenester og næringsliv. Satsinga på breibåndet har gjort det mulig å skape flere arbeidsplasser, som igjen har økt verdiskapningen i arbeidslivet. Særlig IT-hagen på Namsskogan stasjon har utmerket seg, og denne teknologiutviklinga har økt kompetansen og statusen til flere bedrifter, og skapt attraktive prosjekter for nye investorer. Namsskogan har med denne satsinga vært fremst i arbeidet med å bedre livskvaliteten og yte gode tjenester til innbyggerne, og prosjektet med velferdsteknologi har gjort at de eldre kan bo hjemme lenger på en trygg og god måte.

Statens satsing på bedre veier og en mer publikumsretta jernbane, har kortet ned reisetida betraktelig, og etter vi fant gode, alternative løsninger for kollektivtransport, har dette hatt mye å si for mobiliteten i arbeidsmarkedet. Særlig tunellprosjektet Fra Fjell til Fjord har kortet ned reisetida fra svenskegrensa til Kongsmoen formidabelt. Namsskogan kommune er særlig tilfreds med at sentrumsnære flaskehalsene på E6 forsvant i forbindelse med utbygginga av miljøgata på Namsskogan. Også reåpninga av Namsosbanen fører flere turister til området. Hexetoget med Kalle konduktør har oppnådd samme status som Sesam stasjon hadde på 80-tallet, og at teateranlegget på Flåtådal stasjon er et populært reisemål for barn i alle aldre. Direkteflyruta fra

Ryan Airport på Trones til Lyon bringer mange turister til rovdyrhotellet på Trones og gruvelandsbyen i Skorovatn.

Næringsutvikling

I 2020 står det lokale næringslivet for det meste av verdiskapningen i Namsskogan. De veletablerte aktørene innen entreprenørskap og reiseliv har opplevd knoppskyting etter å ha kjørt flere utviklingsprosjekt, og nye næringer er skapt. Jordbruket har opplevd et oppsving etter at klimaet er blitt litt varmere, og satsinga på de store mandelpotetåkrene på Trones har satt kommunen vår på et gastronomisk verdenskart.

Det tradisjonelle næringslivet har evnet å utnytte lokale fortrinn, og særlig gruvevirksomheten og heltrehusproduksjonen har gitt Namdalen et løft ved sitt bidrag til at Namsosbanen ble åpnet. Kommunens rolle som aktiv tilrettelegger har spilt en stor rolle i utviklinga av lokalt næringsliv.

Kommunale tjenester

De kommunale tjenestene er av høy kvalitet. Særlig på oppvekst, helse og omsorg er kompetansen høy etter den interkommunale satsinga på utdanning blant innbyggerne. Vi er nå kjent for å ha et profesjonelt fagmiljø som oppleves som attraktivt å søke seg til.

Namsskogan er fremdeles med i et interkommunalt samarbeid i Indre Namdal. En del samarbeidsprosjekter er gjennomført, og regionen oppleves som mer effektiv og målrettet enn den var for 15 år siden, og følgelig fremstår regionen som mer attraktiv.

Fordelingen av kommunale funksjoner er godt fordelt, og rollen til Grong som regionsenter er mer balansert enn tidligere. Felles gode løsninger og gode samarbeidsformer har gjort at alle kommunene har lyktes.

Omkring 2010 diskuterte man husbygging i kommunestyret. De fleste tettstedene har opplevd vekst i privat husbygging, og en gruppe er nå nedsatt for å finne ut hvor neste boligfelt på Namsskogan og Trones skal ligge, nå som Skolhaugen og Lissåsen er ferdigutbygd. Ok økolandskapet ved Tunnsjøelva viser seg å være svært attraktivt blant unge mennesker, og dugnadsveksten er blitt en forbilledlig suksess. Hele anlegget fikk byggeskikkprisen i Trøndelag i 2018.

9. STRATEGIOMRÅDER

Kommunestyret har i planprogrammet valgt å holde fast på mål og strategiområder, som ble fastsatt i kommuneplanen i 2005. Under hvert strategiområde er det listet opp en god del tiltak, som vil være aktuelt å prioritere under de årlige handlingsplaner.

9.1 Hovedstrategier

Det skal legges vekt på å videreutvikle barn- og unges oppvekstvilkår, slik at det fortsatt skal være trygt og godt å vokse opp i Namsskogan. Det arbeidet skal gjenspeiles i lag- og foreninger, frivillige organisasjoner og i kommunal virksomhet.

Det skal utvikles tilhørighet, engasjement og stolthet i lokalsamfunnet gjennom mobiliseringsprosesser og holdningskappende arbeid. Dette skal skape et felles ansvar som alle innbyggere i Namsskogan skal bidra positivt til, slik at Namsskogan fortsatt kan bestå som egen kommune.

Gjennom å være en pådriver i reiselivs og næringsutviklingen skal Namsskogan være en attraktiv kommune å bo i, flytte til, og investere i. Kommunen skal synliggjøre kvalitetene med å bo og virke i Namsskogan.

9.2 Offentlig tjenestetilbud

Mål: Namsskogan kommune skal være blant de 50 beste kommunene når det gjelder levekår og service til innbyggerne.

Strategi 1: Namsskogan kommune skal fortrinnsvis bestå som egen kommune, og ha så gode offentlige tjenester at det blir et konkurransefortrinn for bosetting og etableringer.

Strategi 2: Namsskogan kommune skal være innovativ og tar i bruk moderne teknologiske hjelpemidler og arbeidsformer, bl.a. basert på høyhastighets fibernett.

Strategi 3: Namsskogan kommune skal arbeide for et inkluderende og positivt arbeidsmiljø, med klart definerte arbeidsoppgaver.

Strategi 4: Namsskogan kommune skal ha et tjenestetilbud som til enhver tid sikrer innbyggerne gode levekår.

9.2.1 Namsskogan kommune som arbeidsgiver - organisasjon

1. Inkluderende arbeidsliv og redusert sykefravær
2. Motivere ansatte til fysisk aktivitet bl.a. gjennom etablering av bedriftsidrettslag.
3. Sørge for at det blir stilt krav til ansatte gjennom tydelige mål, arbeidsoppgaver og tilbakemeldinger.
4. Ta i bruk teknologi og moderne arbeidsformer i saksbehandling, og toveis kommunikasjon i.f.t innbyggerne.
5. Arbeidsmiljøtiltak som fremmer trivsel, toleranse og samhold på arbeidsplassen.
6. Aktiv rekrutteringspolitikk
7. Gjennomføre aktiv kompetanseutvikling og videreutdanning bl.a. ved bruk av fjernundervisning
8. Ansatte i Namsskogan kommune skal ha høy etisk bevissthet og gode holdninger.
9. Omdømmebygging av Namsskogan kommune som arbeidsplass.
10. Interkommunalt samarbeid skal styrkes og videreutvikles, men basert på en balansert utvikling i regionen.
11. Utvikle kompetente ledere, som har fokus på nytenking og tjenesteutvikling.
12. Redusere deltid og overtidsarbeid
13. Aktiv seniorpolitikk
14. Er en aktiv samarbeidspartner med NAV, Opplæringskontor.
15. Innbyggermøter i viktige saker før beslutning
16. Utvikling av nettbaserte påvirkningsmuligheter, som f. eks innbyggerinitiativ
17. Jevnlige dialogmøter informasjonsutvekslinger med velforeninger, stedsutviklingsgrupper, grendalag og andre interesseorganisasjoner.
18. Innbyggerne i Namsskogan skal føle tilhørighet og medeierskap til kommunen og vise dette gjennom engasjement og deltakelse i lokalpolitiske prosesser
19. Kommunen skal ha en aktiv informasjonsstrategi med stor grad av åpenhet og offentlighet. Sosial medier skal tas i bruk.
20. Det gjennomføres jevnlig brukerundersøkelser blant kommunens innbyggere.

9.2.2 Oppvekst:

1. Iverksette konkrete tiltak for å ivareta sosial og faglig utvikling for barn og unge. Bl.a. gjennomføre faglig samarbeid mellom skolene og interkommunalt for å møte kravene til fagkompetanse.
2. Være åpen for å vurdere og evt. endre framtidig skolestruktur.
3. Utarbeide konkrete faglige målsettinger for elevene i Namsskogan kommune, f. eks lesing.

4. Aktivt følge opp manifest mot mobbing der Namsskogan kommune er erklært ”mobbefri sone”.
5. Ledere på alle nivå tar ansvar og har nulltoleranse for mobbing
6. Barn, unge og foresatte skal ha medansvar og innflytelse. Det skal utarbeides en kommunikasjonsstrategi.
7. Forebyggende arbeid skal være prioritert gjennom tverrfaglig samarbeid. Oppvekstkontoret skal ha en koordinerende funksjon.
8. Ha et avklart forhold mellom tilpassa opplæring og spesialundervisning. Utarbeide klare kompetansemål for elevene bl.a. i lesing, og ha årlig status/ tilstandsrapportering til kommunestyret.
9. Flinke elever skal ha utfordringer på sine nivå.
10. Barnehage og skole skal samarbeide om å videreutvikle overgangen mellom barnehage og skole.
11. Minoritetsspråklige bl.a. innbyggere med samisk bakgrunn skal sikres en god språklig og kulturell utvikling.
12. Samiske barn har rett til å opprettholde og videreutvikle sin samiske identitet.
13. Innarbeide entrepenørskap i skolenes årsplaner.
14. Styrke tilbud til skolebarn i sommerferien, aktiv sommer.
15. Stimulere barn og ungdom til å bli glad i friluftsliv bl.a. i samarbeid med fjellstyret.
16. Arbeide for bedre kompetansedekning bl.a. gjennom interkommunalt samarbeid eller fjernundervisning.
17. Avklare hvordan man kan utnytte fiberbredbåndet i Namsskogan, bl.a. i.f.t nasjonalt/internasjonalt samarbeid, kompetanse og utviklingsarbeid.

9.2.3 Helse og Omsorg:

Forebygging, brukermedvirkning og beredskap

1. Prioritere helsefremmende og sykdomsforebyggende arbeid, herunder vektlegge folkehelse- og friskliversarbeid, og sikre at helse, trivsel og universell utforming blir ivaretatt i overordna plan- og utviklingsarbeid.
2. I særlig grad ha fokus på tilbudet til barn og unge, både når det gjelder forebygging, koordinering og organisering.
3. Legge til rette slik at alle kan bruke naturen til rekreasjon og friluftsliv.
4. Ivareta grupper med særlige behov og søke å utjevne sosiale ulikheter i helse.
5. Legge til rette slik at god helse kan skapes gjennom aktiv deltagelse i lokalsamfunnet.
6. Styrke brukermedvirkning og samarbeid med pårørende og frivillige organisasjoner.
7. Vektlegge arbeidet med beredskap og legge til grunn et ”føre-var-prinsipp” der det er fare for helseskade eller helsemessig ulempe.

Behandling og rehabilitering

8. Gjennom sine helse- og omsorgstjenester underbygge den enkeltes evne til selv å mestre hverdagens utfordringer.
9. Gjennom hele året ha tilstrekkelig systemkapasitet i behandlingsapparatet, til å ivareta både fastboende og gjester i kommunen.
10. Aktivt legge til rette for at personer som faller utenfor det ordinære arbeidslivet, kan få tilbud om tilpasset arbeid og aktivitet.
11. Ved sammensatte behov tilby tjenestene på en samordnet og planlagt måte.

Omsorg

12. Gi omsorgstjenester som for brukerne oppleves som helhetlige tiltakskjeder uavhengig av administrative, geografiske og faglige skiller.
13. Sørge for fleksibilitet og allsidighet i tjenestetilbudet slik at brukerne får muligheter for valg, ut fra individuelle ønsker og behov.
14. Vektlegge hjemmetjenester og dagtilbud, bl.a. ta i bruk velferdsteknologi.
15. Modernisere og tilpasse institusjonen i kommunen, ift brukerbehov i kommunen.
16. Ved begrensede ressurser prioritere pasienter og brukere med omfattende hjelpebehov.

Velferdsteknologi er brukerrettede teknologier, som har til hensikt å forsterke brukernes trygghet, sikkerhet, muliggjøre økt selvhjelpenhet, medbestemmelse og livskvalitet. I Namsskogan kommune har vi gode muligheter til å utvikle gode løsninger med bruk av fiber-bredbåndet.

Fagpersonell, rekruttering og samarbeid

17. Vektlegge tiltak for å sikre tilstrekkelig personell med nødvendig faglig kompetanse.
18. Vektlegge tverrfaglig og tverretatlig samarbeid
19. I tråd med samhandlingsreformen, søke samarbeid med helseforetaket og de andre Indre Namdalskommunene, der dette kan styrke tjenester og fagmiljø.

9.2.4 Næring og utvikling, beredskap og tekniske tjenester.

1. Bygge leiligheter/hus og etablere attraktive boligfelt/tomter i takt med behovet.
2. Utrede og innarbeide miljøvennlige energiløsninger i offentlige bygg.
3. Vedlikehold kommunale infrastruktur.
4. Arealforvaltningen:
 - Legge til rette for spredt boligbygging
 - Størst mulig verdiskaping basert på lokale ressurser..
5. Miljø og trafikksikkerhet, bl.a. miljøgater
6. Oppdatert ROS-analyse og kommunal kriseplan, samt gjennomføre øvelser med kommunal kriseledelse minst hvert 4. år.
7. Gjennomføre ROS-analyser for alle kommunale reguleringsplaner, arealplaner m. v
8. Økt fokus på utfordringer knyttet til klimaendringer med påfølgende økt fare for flom, skred, ekstremvær.
9. Etablere et godt samarbeid med politiet der forebyggende arbeid blir vektlagt.
10. Slagkraftig og effektivt brannvesen som har god kompetanse og bra utstyr.
11. Opprettholde og videreutvikle de tekniske tjenester til innbyggernes beste.
12. Trafikksikkerhet og framkommelighet skal vektlegges der Statens vegvesen sin ”Rammeplan for avkjørsler” skal gjelde i kommunal planlegging.

Det er krevende å være à jour på vedlikehold på alle kommunale bygg, som har en verdi på mange hundre millioner.

9.3 Bolyst, fritid og kultur

Mål: Namsskogan skal være en moderne kommune tuftet på tradisjonelle og solide bygdesamfunnskvaliteter.

Strategi 1: Namsskogan kommune skal utarbeide og iverksette virkemidler for trivsel og bolyst.

Strategi 2: Namsskogan kommune skal satse på aktivitet og trivsel knyttet til kultur, tradisjoner, jakt, fiske og friluftsliv.

Strategi 3: Namsskogan kommune skal arbeide for best mulig vilkår for bosetting i hele kommunen.

1. Ha fokus på trivselskapende tiltak, og utvikling av sosiale møteplasser.
2. Forebyggende helsearbeid, fysisk aktivitet
3. Det skal tilrettelegges for ulike møteplasser, aktivitetstilbud og helgetilbud i nærmiljøet.
4. Videreutvikle musikk og kulturskolen, (fag, aktivitet og lokaler)

Steinfjellstafetten har vært en tradisjon siden 1993, og bidratt til mosjonsglede, dugnadsinnsats og stolthet.

5. Ungdomsrådet skal videreføres og styrkes.
6. Sterk satsing på fritidstilbud for barn og ungdom.
7. Kommunale bygninger står til gratis disposisjon til aktiviteter for barn og ungdom
8. Stimulere barn og ungdom til å bli glad i friluftsliv bl.a. i samarbeid med fjellstyret, og jeger og fisk. Eks. Gratis jakt og fiskekort fra 16-20 år, fadderordning, kurs og veiledning.
9. Tilrettelegge for at Moen-eiendommen

blir mer brukt av innbyggerne i Namsskogan.

10. Arbeide med å etablere et eget "bom-veg" kort for innbyggerne i Namsskogan.
11. Støtte opp og stimulere til økt aktivitet i lag og foreninger, bl.a. gjennom å utnytte de mange tilskuddsordninger som finnes.
12. Ivareta å vedlikeholde Bjørhusdal Gamle skole og Kapell

13. Legge ned dagens bygdetun på Skogstad og gjennomføre plan for utstilling av gjenstander (f. eks i samarbeid med Holmensenteret og Familieparken).

14. Bidra til at kulturminnene (Millavassdammen, Frøyningen forminneområde og Gamle Bjørhusdal skole og kappell, Steinfjellvegen) blir ivaretatt og brukt til "levende" arrangement og aktivitet.

15. Opprettholde ordning med

underskuddsgaranti.

16. Utvikle et større profilarrangement i Namsskogan kommune, evt. en festival.
17. Videreutvikle biblioteket som læringsarena og pedagogisk verktøy for skoler og barnehager.
18. Utvikle Flerbrukshallen til storstue, bl.a. ved å gi støtte til større profilarrangement hvert år.
19. Stimulere, og forplikte befolkningen til større dugnadsånd i lokalsamfunn.
20. Tilrettelegge og merking av sykkel-løyper og turstier.
21. Vurdere stimuleringstiltak for boligbygging.

22. Innføre boplikt i boliger i regulerte boligfelt (0-konsesjon)
23. Evaluere og opprette tiltak som stimulerer til tilflytting og etablering (innbygger/tilflytterpakken)
24. Utarbeide en ”inkluderingspakke” for ny-innflyttere.
25. Målsetting om å opprettholde barnehage og skoletilbud på Trones, vil kreve at det stimuleres til økt bosetting og næringsaktivitet (j.f.r punkt under strategi 9.5.1 pkt 11)
26. Prioritere at ildsjeler har muligheter for oppfølging og oppbakking.
27. Namsskogan kommune skal arbeide med å utvikle et godt omdømme, i samarbeid med innbyggerne, næringsliv og kommunalt ansatte

Kor i Namsskogan har gjennom sin aktivitet bidratt til trivsel og bolyst i kommunen.

9.4 Handels og servicetilbud

Mål:

Gjestfrihet og service skal være et varemerke for våre tjenester og servicetilbud.

Strategi 1: Opprettholde og utvikle et mest mulig allsidig handelstilbud i grendene.

Strategi 2: Bidra til alle grendene har et dagligvaretilbud

Strategi 3: Arbeide for at nødvendige offentlig og privat tjenestetilbud opprettholdes

Tiltaksliste:

1. Støtte opp handelsbedrifter, som søker videreutvikling for å oppnå større omsetning.
2. Ha spesielle støtteordninger for Skorovas Samvirkelag, så lenge det er nødvendig.
3. Støtte opp om tiltak som Namsskogan Fritid iverksetter i.f.t kompetanse, servicekurs m.v.
4. Støtte om tiltak i stedsutviklingsprosjekt, som bidrar til bedre vilkår for handelsnæringa.

Stedsutvikling vil være et prioritert satsingsområde i årene framover.

5. Gjennomføre miljøgateprosjektet på Namsskogan, med tilrettelegging for bedre parkeringsforhold m. v
6. Støtte om utviklingsprosjekt i Holmensenteret slik at senteret etter hvert vil ha en økonomisk bæreevne gjennom ordinære leieinntekter. En målsetting er at senteret på sikt kan ha privat eierskap.
7. Støtte opp om prosjekt som utnytter E- 6 trafikkenes potensiale for økt omsetning.
8. Arbeide for å opprettholde et godt kollektivtilbud j.f.r tilbringertjenesten, handleruter m.v.
9. Arbeide for at tjenester som bank, ligning, post, tannlege m. v gir et best mulig tilbud, og har aktiv tilstedeværelse i Namsskogan kommune.

Butikken i Skorovas er viktig å opprettholde.

Namsskogan er den første kommunen i Norge som sikrer heldekning av fiberbredbånd til alle sine innbyggere. Det kan gi uante muligheter.

9.5 Turisme og næringsliv

Mål:

Våre tradisjonelle næringer skal videreutvikles basert på lokale ressurser, kompetanse og satsingsvilje.

Strategi 1: Skape gode vilkår for utvikling av et allsidig næringsliv

Strategi 2: Arbeide for at landbruket skal få mest mulig levedyktige vilkår.

Strategi 3: Utnytte potensialet for næringsutvikling og bosetting gjennom en levedyktig miljø og arealforvaltning.

Strategi 4: Utnytte potensialet Namsskogan familiepark har som fyrtårn for utvikling av reiseliv og turisme i kommunen.

9.5.1 Generelt

1. Prioritere satsing på nyetablerere
2. Etablere mini næringshager og lokaler for etableringsuavhengige arbeidsplasser.
3. Støtte opp om kompetanseheving og samarbeidstiltak i næringslivet.
4. Utfordre veletablerte bedrifter på innovasjon og utvikling.
5. Utnytte mulighetene for offentlige støtteordninger bl.a. RUP-midler og Innovasjon Norge.
6. Støtte opp om rekrutteringstiltak, lærlingeordning og evt. arbeidsinnvandring.
7. Utnytte de fortrinn "fiber-bredbåndet" kan gi næringslivet i Namsskogan.
8. Arbeide for å utnytte mineralressursene i kommunen.
9. Støtte opp om Stedsutviklingsprosjekt der det er lokale initiativ/engasjement
10. Hensynet til en bærekraftig utvikling, til helse og miljø skal prege alle kommunale vedtak.
11. Arbeide for bedre infrastruktur (veg, strømforsyning og mobildekning)
12. Ha særskilt fokus på Trones og sørdelen av kommunen, slik at det kan skapes arbeidsplasser og økt bosetting (j.f.r mål om å opprettholde skole/barnehage)
13. Påvirke slik at NTE sin produksjon i kommunen gjenspeiles i økonomisk kompensasjon, oppgaver og arbeidsplasser.
14. Ha sterkt politisk fokus på opprusting av E 6, jernbane, strømforsyning og bedre mobildekning.

Siden sommeren 2009 er det lagt om lag 150 kilometer ny hovedfiberlinje, hvorav 95 kilometer er lagt i grøft. Resten er lufillinje. Fiberen ut til den enkelte kunde ligger i rundt 80 kilometer kunderør som er gravd ned. Gjennom denne forbindelsen kan alle koble seg til forbindelser på 100 Mb (megabit). Bedrifter og offentlige virksomheter som har behov for enda større hastighet, kan lett få forbindelsen oppgradert til 1 Gb

9.5.2 Turisme og reiseliv

1. Støtte opp om utviklingstiltak innenfor reiseliv, spesielt der lokale tradisjoner, kultur og ressurser vektlegges.
2. Støtte opp om felles samarbeidstiltak og markedsføring både i egen kommune og regionalt.
3. Støtte opp om estetiske tiltak langs E-6.
4. Videreutvikle Namsskogan Familiepark, som fyrtårn innen reiselivet.
5. Synliggjøre Namsblanken som en særegen art.
6. Bruke Børgefjell, som merkevare.
7. Bidra til at det utvikles kvalitetsnormer og produktpakker for reiselivet.
8. Oppmuntre de store grunneierne til å utvikle sine eiendommer og produkter i ønsket retning som tjener kommunens innbyggere.

Innfalssporten til Børgefjell ble åpnet sommeren 2010

9.5.3 Landbruks og utmarksnæring

1. Bidra til et aktivt skogbruk som gir god lokal verdiskaping
2. Kommunen skal arbeide for å opprettholde en levedyktig landbruksnæring. Faglig bistand, kompetanse heving og kommunal tilskuddsordning vektlegges.
3. Satse på kultivering av ungskog og kulturlandskap.
4. Oppgradere veinettet i kommunen.
5. Bidra til at lokale grunneiere utnytter potensialet for verdiskaping på sine eiendommer bl.a. gjennom utvikling av minikraftverk, uttak av stein og mineralressurser.
6. Kommunen skal ha en streng praktisering av bo og driveplikten.
7. Arbeide for at beitenæringene kan opprettholdes ved å minimalisere rovdyrtaap.
8. Bidra til at aktiv drift på gårdsbrukene blir videreført, enten ved generasjonsskifte eller salg.
9. Arbeide politisk for at nasjonale rammevilkår for landbruket blir bedret.

Kommunestyret vil måtte ta stilling til om Trongfossen skal bygges ut eller bevares.

Skogen og jorda har gitt grunnlag for bosetting i Namsskogan i mange generasjoner. Det er viktig å opprettholde en levedyktig landbruksnæring

9.5.4 Miljø, vilt og Arealforvaltning

1. Videreutvikle næringsareal i tilknytning til eksisterende "industriområder"
2. Tilrettelegge for både spredt boligbygging og fortetting av eksisterende boligfelt.
3. Bidra til å utvikle attraktive hyttefelt, som blir bygd ut.
4. I størst mulig grad unngå at høyproduktivt jordbruksareal blir omdisponert til andre formål.. Hvis det skjer må alternativt areal kunne dyrkes i umiddelbar nærhet.
5. Ha en restriktiv holdning til utbygging av vindkraft, overføringslinjer og tekniske inngrep som fører til dårligere driftsforhold for reindriftsnæringa.
6. Bidra til utvikling av fornybar energi bl.a. bygging av småkraft, men ikke for "enhver pris". Miljøhensyn og andre hensyn skal ivaretas.
7. Aktivitetene i lokalsamfunn skal skje innenfor naturens bæreevne både lokalt og globalt.
8. Det skal arbeides for å redusere ressursforbruket og miljøbelastningen
9. Kommunens virksomheter skal utarbeide egne konkrete og etterprøvbare miljømål for egen organisasjon, og videre miljøarbeid.
10. Storvilt og småviltforvaltning som bidrar til størst mulig avkastning.
11. Satse på forbyggende tiltak i.f.t viltpåkjørsler, bl.a. en plan for rydding av vegetasjon.
12. Det utarbeides bestandsplaner for hele elgens leveområde. Det kan omfatte flere kommuner.
13. Ha en spesielt fokus på Namsblanken som sårbar art.
14. Utnytte Nams-blankens muligheter til "verdiskaper" gjennom profilering og formidling.

Namsblanken er en unik og spesiell art, som kan utnyttes til lokal verdiskaping.

Potensialet for småkraftutbygging er stort i Namsskogan. Dette gir muligheter for næringsutvikling, men kan også gi miljø og arealmessige utfordringer.

Elgjakt har en betydelig verdi i Namsskogan. Det er en stor utfordring med mange påkjørsler på jernbarne og veg.

Skogen har hatt stor betydning i Namsskogan, og vil få det framover i tid også.